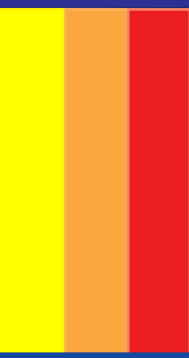

lilla tidningen

Söderköping & östra Östergötland

Våren 2014

Foto Yvonne Bäckstedt

Jubileumsår
15:e året med lilla tidningen

Ny bok avslöjar maktspelet i Söderköping

***Boken är en svidande anklagelse om
mygel och övertramp av den politiska
ledningen här och av tjänstemän på
Länsstyrelsen.***

Påståenden finns verifierade i fotnoter på sidorna. Boken är lättläst, underhållande och baserad på fakta - insamlad i anslutning kring kommunens agerande för att bygga eget fibernät. Om just detta handlar boken. Men den är även en högljudd signal om att demokratin är i fara i Söderköping.

"Sagan om kommunen som glömde." heter boken. Den är på ca 130 sidor. Författare är Ingegerd Edman, som på nära håll, tillsammans med sin make Hans, erfårit vad det vill säga att bli utsatt för lögner och härskartekniker.

Läs den! ...och döm själv.

Vidar Jansson

Vidar Jansson

Borum Dammsätter
614 90 Söderköping
0121-42135
mobil 070-3108370

e-post
info@lillatidningen.com

Hemsida
www.lillatidningen.com

Ansvarig utgivare
och redaktör
Vidar Jansson

Artiklar och insändare
helst som e-post
eller via vår hemsida
www.lillatidningen.com

Layout
Vidar Jansson

Grafisk produktion
Vidar Jansson

Tryck
Pressgrannar AB

Gruppförsändelse
till hushåll i och områ-
den kring Söderköpings
kommun

Tidningen är religi-
öst och partipolitiskt
obunden

Den nytkomna boken aktualiserar än en gång hur viktigt det är att belysa "det politiska spelet bakom kulisserna" - det insynsskyddade spelet.

Långt maktinnehav korrump-
erar heter det. Kanske med
rätta.

Informationsfilter

I Kommunstyrelsens arbets-
utskott (KSAU) sitter endast
någon företrädare från varje
parti. I KSAU behandlas
frågor som sedan ska beslut-
as om i Kommunstyrelsen
(KS). KSAU får (eller borde
få) tillgång till allt beslutsun-
derlag. KSAU ger förslag till
beslut i kommunstyrelsen.

Redan i KSAU får ett fåtal
partiföreträdare ett informa-
tionsövertag över de som
senare ska besluta. KSAUs
medlemmar lämnar vidare
den information de anser
lämplig att vidarebefordra.

I KSAU har dess ordförande
en nyckelroll. Han vet ännu
mer och kan "styra" beslut
genom att medvetet lämna
vidare till KSAU den informa-
tion han för sina syften
anser lämplig. KSAUs med-
lemmar står i informations-
hänseende i beroendeställ-
ning till sin ordförande.

Ärenden går, efter beredning
i KSAU, vidare till KS i vil-
ken finns fler representanter
från de politiska partierna
- ett tjugotal. De är i sin tur
beroende av den informa-
tion de får från KSAU. De
befinner sig ännu "lägre på
informationsstegen". De tar
ställning till det som KSAU
föreslår.

Nästa och sista instans är
kommunfullmäktige (KF).
Där finns alla invalda poli-
tiker. När ärenden kommer
hit för beslut har de hunnit
"urvattnas" i informations-

hänseende och församlingen
har egentligen inget annat
än att besluta vad som redan
beslutats. Någon debatt i KF,
som har det yttersta ansvaret
för beslut, sker ytterst sällan.
De som hörs är de politiska
företrädarna som varit med i
berednings- och beslutspro-
cessen från början.

Alla som deltar i ett beslut är
ansvariga - utom de som ut-
tryckligen reserverar sig. Att
själv tränga ner i informa-
tionsutbudet är nödvändigt
för demokratins bevarande.
Som folkvald är man skyldig
skattebetalarna detta.

Härskartekniker

I Söderköping har märk-
liga ageranden från högst
uppsatta politiker uppmärk-
sammats. Det handlar om
mobbing, trakasserier av un-
derlydande, osynliggörande
och allt som hör härskartek-
niker till.

De som blir utsatta - politi-
ker och tjänstemän, vågar
inte framträda och berätta
sanningen i rädsla att förlora
jobb eller framtida jobb.

Vi har haft flera "avhopp"
i kommunen. Ingen vågar
berätta sanningen bakom av-
hoppet. Inte officiellt.

Man kan tycka, att det här
skulle kunna avhjälpas av
politikerna själva. Men inte!
Ingen agerar utifrån ett självklart uppdrag
som folkvald. Som sådan
förväntas man vara ett fö-
redöme. Inte minst i etiska
frågor.

Skydda sanningssä- gare

Det hela utmynnar i ett skri-
ande behov av skydd för
våra sanningssägare. Det ska
vara omöjligt att ens peta
på en sanningssägare som
uppdagar maktmissbruk och

korruption, ja allt som pekar
på sjukdomssymtom bland
folkvalda.

Det är orimligt att någon som
begär ett flertal övertramp
ska kunna sitta kvar i förtro-
endeställning. Det finns ett
renhetskrav här som det poli-
tiska etablissemanget inte
självtt mäktar/orkar klara.
Att tåga inför uppenbara pro-
blem i organisationen är ren
feghet.

Offentlig utfråg- ning

Kanske vi borde ha möjlig-
het till offentliga utfrågning-
ar av ledamöter. Ungefär på
samma sätt som riksdagspoli-
tiker kan kallas inför kon-
stitutionsutskottet. En plats
där alla under sanningsed
måste tala.

Opartisk revision

Att politiker ska kunna
tjänstgöra som kommunre-
visorer är orimligt. All revision
måste för sin trovärdighet
vara opartisk. Här måste en
ändring göras.

Lättare att avsätta

Det måste också bli lättare
att avsätta en förtroendevald
från särskilda uppdrag om
denne överträtt sina befogen-
heter eller uppträtt oetiskt.

Uppstädning

På det hela taget behöver
vår politiska organisation en
rejal genomlysning i avsikt
att förändra organisationen
så, att missbruk, oavsett
slag, minimeras. Allt för att
förbättra förtroendet mellan
politiker och dess väljarkår.

Det är dags för våra "livstids-
politiker" att lämna plats för
nyttänkande.

Jag vet att vi har kommunal-
lagen att följa. Men klarar vi
inte förändringen inom dess
ramar behöver vi kanske ta
initiativ till att ändra den.

Ändå hopp

Visst har vi i huvudsak re-
jala politiker i vår kommun.
Kanske kunde man önska
sig att de vågar mer. Vågar
lyfta fram obekväma frågor
till debatt. Vågar vara rätt-
framma. Vågar ändra.

Vem vet - kanske ett sådant
agerande skulle röna upp-
skattning bland väljarna.

Vidar Jansson

**Idyllens Bygg
& Renovering**

www.idyllens-bygg.se
0723-100588
Välkommen med Er
förfrågan!
Innehar F-skatt

**Goda grannar,
trivsel och trygghet**

Kom och upptäck våra trevliga bostadsområden
i Söderköping - nära både centrum och naturen

Ramunderstaden
BO DÄR DU VILL LEVA

Telefon 0121-196 02 / www.ramunderstaden.se

**Söderköpings
Djurklinik**
ARTROKLINIKEN

Leg. vet. Krister Julinder
0121-10065

www.animalartroclinic.se
animalartroclinic@telia.com

Nu under våren och försommaren kommer Information och Kultur ut med flera nya och nygamla broschyrer. De vänder sig både till kommunens invånare och till besökare. Flera av dem kan också passa att använda i skolan.

Helt ny är en broschyr om **Söderköpings rådhus** som just har gått i tryck. Här berättas om stadens tre olika rådhus som avlöst varandra på samma plats. Man får också veta lite om bödeln, brandvakten och rådet. Texten är på svenska med en längre engelsk sammanfattning. Förhoppningsvis ska de som gifter sig i rådhusets förmak tycka att det är roligt att veta lite mera om rådhusets långa historia.

Broschyren om natur och kultur i **Ramunderbergets naturreservat** har tryckts på nytt och nu finns det också en upplaga på engelska. Kartan finns även som särtryck med beskrivningar i ord och bild av vad man ser från utsiktsplatsen.

”**Konsträdgårdar, konst & trädgårdar**”, kompletteras med bilder på den senaste konsträdgården vid Skvallertorget och trycks på nytt till sommaren med både svensk och engelsk text. Detta gäller även broschyren ”**Rundgång**” som hjälpte alla intresserade av medeltid att hitta till utställningar och ljudinstallationer förra sommaren. Årets nyheter har förstås lagts till i

nytrycket som kommer till sommaren.

Slutligen kommer ”Söderköping på egen hand”, som har funnits i några år och delats ut till tiotusentals turister, att ersättas med en betydligt fyligare broschyr, ”**Hus med historia**”. Den kommer att vara tydligare uppdelad efter gator och stadsdelar och innehålla fler byggnader än tidigare. Bl a kommer Klosterområdets långa historia och dess nuvarande bebyggelse att få ett stort utrymme.

Broschyren planeras att finnas i en svensk, engelsk och tysk upplaga.

Välkomna att hämta broschyreman på Turistbyrån, de finns också på webben alltför som de blir klara.

Men man behöver inte läsa broschyrer för att få inblick i Söderköpings historia. Ladda ner **appen ”Besök Söderköping”** där Dick Harrison guidar på film vid 10 spännande stopp i medeltiden. Den finns gratis på

Appstore för Iphone, på svenska och engelska. Man kan också gå en **ljudvandring** – kanske nästa gång man får besökande vänner! Låna hörlurar och MP3spelare på turistbyrån och ta del av lättsamma fakta och lite skrönor från Söderköpings storhetstid.

Monica Stangel Löfvall
Kulturkontoret/Medeltidscentrum

Natur- och Kultur – turista i din egen

Resvana matvaror

av Hans Fredriksson

Global är vår värld är det någonting bra
Vem är det som avgör hur allt nu ska ”va”
Det känns som om ”nånting” har sparat ur
Vad är det närmast som står på tur

Visst var väl det förr lite snävt och lokalt
Kanske för enkelt och kanske lite banalt
Men förr fanns det mesta helt nära inpå
Enkelt smärtfritt och bra det tyckte vi då

Nu skickas det varor kring hela vår jord
Det mesta av maten som ställs på vårt bord
Har transporterats omkring i vår vida värld
Innan den landar på bord vid hemmets härd

En stackars gris från vårt lands södra trakt
Får ta en tur ner till Tyskland för slakt
Sen får den kanske till Thailand i hast
Innan den här säljs i sin förpackning av plast

Och kycklingen som här på nått hönseri
Och som inte har drabbats av dysenteri
Den forslas till Asien där den delikat
Blir behandlad och förvandlad till vår mat

Är detta att värna om miljö och natur
Skicka runt vår mat på denna vansinnestur
Och halvfabrikat i parti och minut
Har varit på resa som aldrig förut

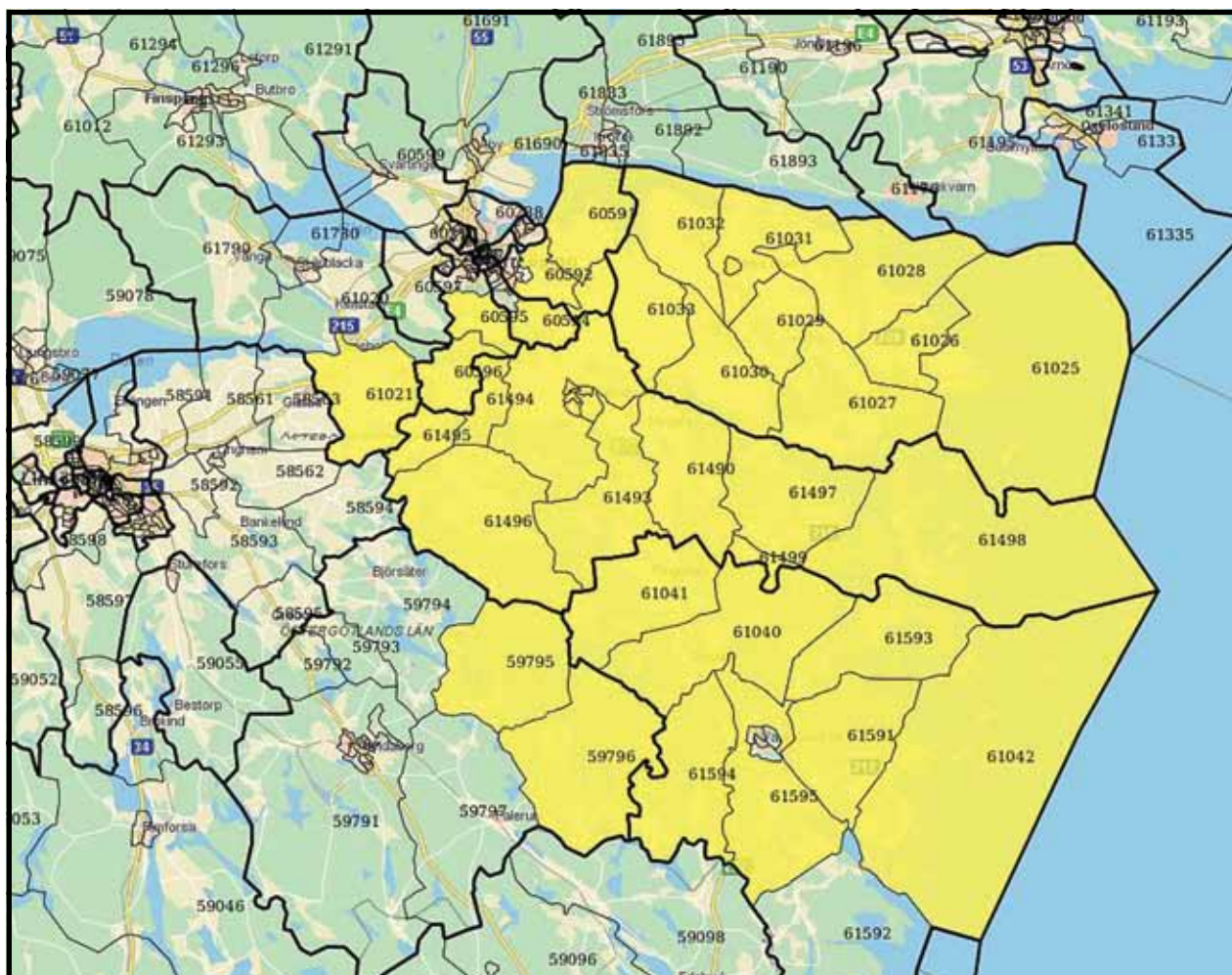
Visst finns det grönsaker som är odlade här
Men det mesta nog utländsk ursprung bär
Av närodlat är det nu mer nog tämligen glest
Finns det, har den nog fan varit ute och rest

Visst är det väl bättre att handla maten lokalt
Än att jämt och ständigt skicka runt den globalt
Men vad kan vi vänta oss vad är det vi tror
När EU-kontoret får mellan Bryssel och Strasbour(g)

Hans Fredriksson

lilla tidningens spridningsområde

Alla hushåll i de gulmarkerade områdena får nu lilla tidningen gratis.
(Valdemarsviks tätort **ingår** numera i spridningsåtagandet.)

Restaurang Rådhuset

0121-10255

Lunchöppet	mån - fre	11.30 - 14.00
Kvällsöppet	ons - fre	fr kl 17.30
Lördagsöppet	hela dagen	fr kl 12

Prova vår take away, välagad mat på färska råvaror till ett kanonpris.
Alla våra menyer finns på facebook.
Vid catering kontakta oss.
Välkomna!

Klimatvecka i Söderköping

24 - 30 mars

Under veckan, Stinsen
Boktips och frågesport
med fina priser på biblioteket.

Tor 27/3 kl 18:30, Stinsen
Nyfiken på Pär Holmgren:
Ny istid eller blir det bara varmare? Entré.

Lör 29/3 kl 13:00, Stinsen
”Vilken lampa ska jag välja?” Drop in information av Sven-Ola Lundgren.

Lör 29/9 kl 20:30 - 21:30
EARTH HOUR - släck en timma för klimatets skull!
Läs mer på www.wwf.se/earthhour
Hämta ett gratis ljus på stinsen!

Sön 30/3 kl 14:00, Bergahallen
”Ivar, Knutte och Katten”
Barnteater om miljön med
Musikteater Gulasch. Entré.

60+
EARTH HOUR

Söderköpings kommun

Susanne Sandlund

vår Kommunchef

budgetansvarig. I Gnesta kommun var jag fram till 2012 socialchef.

Under denna tid hittade vi också vår plats på jorden. En plats att hämta energi och näring på. Där har vi tillbringat all ledig tid med att rusta, bygga till och om den gamla lärarbostaden vid Yngarens strand. Jag har insett att vi aldrig kommer att bli helt klara. Men det finns säkert en mening med att hela tiden ha ett nytt projekt att se fram emot.

Under hela mitt yrkesliv har jag utgått från min värdegrund där delaktighet, respekt för varandra och ansvarstagande är viktiga grunder. Jag har en enkel målsättning med kommunens arbete – Nöjda medborgare. Det förutsätter en organisation med öppen attityd, där människor känner sig delaktiga. Vi som tjänstemän ska ge tydlig information, raka besked och en god service. Jag är sant förvissad att det bidrar till vårt mål om en attraktiv kommun. Söderköping är en fantastisk plats med skärgård, landsbygd och stad, allt samlat i en och samma kommun. Jag är oerhört stolt över att få vara en del i arbetet med att hela tiden hitta möjligheter att göra denna plats ännu bättre att leva på.

Susanne Sandlund

Nästa nummer av lilla tidningen
utkommer den 24 maj 2014

Susanne Sandlund heter jag och är sedan drygt två år kommunchef i Söderköpings kommun. Ett arbete där jag får vara med i smått och stort och samtidigt möta människor med idéer, tankar och åsikter. Vad jag har sett och mött är en otrolig vilja att på olika sätt utveckla kommunen. Jag har också mött hinder, men som jag ser det är allt möjligt, även om vägen dit inte alltid blir som man tänkt.

eller Knallebygden som det också benämns. En bygd med entreprenörskap blandat med envishet och en vilja att göra mer. Västergötland är också en kulturbygd och i Hedared finns Sveriges enda bevarade stavkyrka. Något jag måste nämna, eftersom det var som guide i just denna kyrka jag startade min yrkesbana och mitt intresse för samhälle och kultur började slå rot.

Är man tillräckligt nyfiken och vetgirig, för att våga ta chansen när den dyker upp, väntar ofta både roliga och stimulerande upplevelser. För mig, en västgöte från Hedared, gav det en möjlighet att få arbeta i Söderköpings kommun. Hedared är en "välkänd" metropol mitt emellan Alingsås och Borås,

Efter ungdomsår med gymnasiet i Borås och ett år som barnflicka i San Francisco började jag plugga i Örebro: Statskunskap, nationalekonomi och juridik. En bred utbildning för oss som har ett samhällsengagemang, men inte vet vad vi ska bli när vi blir stora. För att öka på studiemedlen arbetade jag i affär, inom landstinget och

inom kommunens hemtjänst. Att arbeta inom äldreomsorg tycker jag i massmedia ofta beskrivs orättvist och undervärderat. Visst finns det förbättringar att göra vad gäller arbetsmiljön, men samtidigt är det få arbeten som ger mer tillbaka, för både enskild och anställd.

Under studietiden träffade jag också min man och efter några år gick flyttlasset till Sörmland. Det var för 24 år och fyra barn sedan. Tänk vad tiden går. Något som man tydligt ser genom sina barn, eller ungdomar...kan-

ske till och med vuxna barn. Börjar nu så smått förstå mina föräldrar som inte alltid ser mig som den 50-åring jag är.

Under dessa 24 år har jag arbetat i olika kommuner och landsting. Först inom den sociala verksamheten på landstinget, särskilda omsorger, särskola och missbruksvård. Därefter gick flyttlasset till Sörmland, närmare bestämt Flen, där jag under 10 år fanns som ekonom på socialförvaltningen. Vidare till Nyköpings kommun som ekonom, beställarchef och

John Hennings
Fysioterapi

John Hennings
- Leg. Sjukgymnast
- Specialiserad på fotrelaterade besvär
- SuperSole™ -skoinlägg
www.henningsfysio.se

Tel. 0121-148 49   Prästgatan 4, 614 30 Söderköping

POOL OCH SPA, nu till varje pris.

Pooler kompletta paket med stålstomme, liner, pump och filter, från endast kronor 8 490:-.

SPA, med värme, bubbelfunktion, filtrering, från endast kronor 4 490:-

Barnpooler med pump och filter från 799:-

Pluspoolen
i Söderköping

- + Butik
- + Pool och spa service
- + Renoveringar
- + Hygryngnationer

Plåtgatan 3

Telefon 0121-29080 eller 0708-77 35 00

Redovisning
Bokföring
Bemannning
Värdering av bolag
Outsourcing
Ekonomi-konsult

AMENDOR är en helhetsleverantör av kvalificerade ekonomitjänster i Norrköping, Linköping, Söderköping och övriga Östergötland.

Vår erfarenhet

Olika typer av rapporteringar för svenska och utlandsägda bolag (tex USGAAP och IFRS).

Due Diligence och flerårsplaner samt att se hur man kan förbättra värdet på ett bolag

Förberedande av bolag till försäljning - ägarledda bolag och börsnoterade.

Diplomerad i Styrelsearbete i Svenska och utlandsägda bolag

Kan hjälpa till vid olika styrelsefrågor

BEHÖVER DU PERSONAL?

Vi hjälper dig med bemanning av olika ekonomer:

- Företagsekonom
- Redovisningsekonom
- Redovisningschef
- Ekonomiansvarig
- Ekonomiassistent
- Controller
- Ekonomichef

peter.jansson@amendor.se
www.amendor.se

0707-559560 AMENDOR Västerbyvägen 4 61021 Norsholm

Professionell hjälp när det behövs

Bäst på Service!

Mekonomen
Bilverkstad

Dela upp kostnaden
med Mekonomenkortet

BilTeknik
I SÖDERKÖPING AB

0121-217 60

Välkommen!

Rep & Service av AC

Söderköping – lätt att tycka om

Som den hälsingestinta jag ursprungligen är, uppvuxen med blånande berg, floder, djupa skogar och världsarvsgårdar inpå knuten, är jag inte direkt lättimponerad. Men, den dagen jag kom till Söderköping insåg jag att här fanns en stark konkurrent till hembygden. För Söderköping är ovanligt lätt att tycka om, trivas i och skapa en relation till.

Det har blivit nästan 30 år i kommunen. Jag bodde här i 27 år, har arbetat här i nästan 20, de senaste 15 åren har jag varit kommunanställd och haft turen att få ha två av de roligaste jobben bland alla olika yrkeskategorier som ryms i en kommun!?

Kultur och medeltid

Första decenniet var jag kultursekreterare och fick satsa mycket tid på barnkultur. Fantastiska minnen. Tänk er att se teater tillsammans med en grupp mycket intresserade 2 och 3-åringar som samtidigt och på rätt ställe i föreställningen tar ut nappen och gapskrattar!

Med Musik och Dans på gator och torg, helgfiranden, utställningar, stipendieutdelningar och massor av andra typer av program har jag delat många upplevelser med söderköpingsbor i alla åldrar. Delat är rätta uttrycket, för väldigt mycket av kulturen i Söderköping står invånarna

för själva. Här finns konstnärer, duktiga musiker i olika genrer, människor som brinner för att dokumentera och berätta om vår lokalhistoria och många olika kulturföreningar som alla bidrar till att göra kommunen till en bra plats att bo och leva i. Jag har också haft möjligheten att under några få fördjupa mig i ett av Söderköpings allra viktigaste områden – medeltiden. Det är mäktigt och märkligt att tänka sig att Söderköping en gång var Sveriges viktigaste stad!

Företagande och kreativitet är två sidor av samma mynt

Från årsskiftet har jag fått en annan spännande uppgift, den som näringslivssamordnare. Ett stort kliv bort från kultur tänker kanske många. Men företagare måste vara kreativa både för att skapa en affärsidé och för att kunna fortsätta utveckla den. Många av de processer som man ser inom näringslivet är desamma som inom konst- och kultursektorn. Man brottas med frågor om kvalitet, teknik och teknikutveckling, formgivning, paketering och marknadsföring för att nå ut till publiken/kunderna.

Som näringslivssamordnare är min uppgift att stödja företagarna på olika sätt. Det ska vara lätt att "hitta rätt" i den kommunala förvaltningen om man t ex behöver bygglov, serveringsstillstånd

Barbro Mellqvist

- ny samordnare av näringsliv i kommunen

**"Söderköping
= lätt att tycka om"**

eller ett yttrande i en miljöfråga. Och det ska finnas en bra och öppen dialog mellan näringsliv och kommun så vi ömsedigt kan stödja varandra. Vi behöver företag och arbetstillfällen i kommunen, det är det som skapar grunden för all annan verksamhet.

Ta en tur runt stan eller en sväng ut på landsbygden

Med ett brett föreningsliv, stark småföretagsamhet och några stora därtill, och en rik och omväxlande natur har vi de bästa förutsättningar för att fortsätta vara en kommun som det är bra att bo, leva och verka i. Det viktiga är att vi inte blir hemmablinda utan är stolta över och förstår att uppskatta och njuta av allt som finns här, precis intill oss.

En promenad runt i stadskärnan kan ge både lite lagom vardagsmotion och dessutom möjlighet att se allt vad våra butiker erbjuder för dagen. Det är ett brett och varierat utbud, det finns att tillgå det mesta som behövs både till vardag och fest. Bor man inte redan på landet så kan det vara en lagom utflykt att t ex åka till S:t Anna eller Ö:a Ryd. Det finns många företag och också en del butiker efter vägen, rätt som det är kan man behöva deras varor eller tjänster – bra att känna till på förhand.

Att det beroende på säsong går att kombinera stadspromenaden med gratis konsert

i en av kyrkorna eller trevligt minglande i Kanalhamnen är lika trevligt för oss som bor här som för våra besökare från när och fjärran. Och den som tar sig utanför staden kan ägna sig åt salsafari, kanotutflykt, fågelskäkning eller andra naturupplevelser som bad, skogspromenader och fiske.

Goda relationer i den lilla kommunen

I kommande nummer av lilla tidningen ska redaktionen i samarbete med mig som näringslivssamordnare berätta mer om företagande och näringsliv i hela Söderköpings kommun. Vi ska presentera några av dem som ser till att det finns arbetstillfällen, möjlighet att klä sig, få en ny snygg frisör, tänderna lagade, trädgårdsäpplena mustade, rökt fisk till middag, en ny bil eller TV, köket eller badrummet renoverat osv. Vi ska fråga varför de valt just den här kommunen att verka i, vilka framtidsplaner de har, och vad de hoppas av oss söderköpingsbor, de som pendlar hit varje dag eller de som kommer som besökare. Allt är ett samspel där det måste finnas både producenter och kunder som hittar till varandra, lär känna varandra och får en relation. Särskilt det sistnämnda, att få en god relation finns det särskilda förutsättningar för på en liten ort. Kvalitet i stället för kvantitet.

Barbro Mellqvist

Söderköpings Cementgjuteri AB

Enskilda avlopp & prisvärda reningsverk

Hör med oss!

www.sceab.se

Margaretagatan 37 Söderköping 0121-10241

lilla tidningens nya hemsida

www.lillatidningen.com

Lägg in den som bokmärke. Du kommer att behöva den.

Tidningen har fått en helt ny hemsida. Utgångspunkten har varit att skapa en snygg och enkel hemsida som det är lätt att hitta i. Underrubriker har undvikits.

- Här finns uppgifter om utgivnings- och materialdagar redan på förstasidan.
- Vi presenterar idén med tidningen.
- På hemsidan kan man tanka ner

alla tidningar sedan starten år 2000

- Vidare finns alla kontaktuppgifter.
- Etiska regler som lilla tidningen följer.

Redaktionen hoppas att den nya hemsidan skall vara till glädje och nytta.

Vidar Jansson

Det händer på Vårdcentralen

Det här händer på vårdcentralen Söderköping våren 2014!

Nu är ombyggnaden på vårdcentralen färdig och kommunens hälso- och sjukvårdsorganisation har flyttat in. De tog över ansvaret för hemsjukvården från den 20 januari och sköter nu vården i hemmet som tidigare skötes av distriktssköterskorna från landstinget och privata utförare. Kommunens distriktssköterskor nås på 0121-182 50 mellan kl. 8-10. Våra distriktssköterskor finns

kvar och sköter distriktssköterskemottagning och specialsköterskemottagning inne på vårdcentralen som tidigare. Ni når nu vårdcentralen via journumret 010-10 59 150 mellan 8.00 – 16.45 vardagar. Det numret gäller för alla ärenden. Ni når oss också via mina vårdkontakter på lio.se

Vi planerar att under våren ha ett gemensamt öppet hus för allmänheten ihop med kommunen för att visa våra lokaler och då är alla välkomna att hälsa på oss! Då kommer

det också finns möjlighet att "prova på" blodtryck, snabbspirometri etc. Mer information kommer under våren! På Familjecentralens BVC på vårdcentralen erbjuds kostnadsfritt under våren ett brett utbud av föräldrakurser, kvällsföreläsningar och temadagar. Prata med Din BVC-sköterska för mer information och intresseanmälan.

Välkomna till oss på vårdcentralen Söderköping!

Näringslivsnytt

Låt din stad LEVA året runt - Handla Lokalt!

**Det kommer att bli mitt mantra såsom nyvald
Ordförande i Föreningen Stadskärnan!**

Det är av största vikt att föreningen och medlemmarna fokuserar på detta framöver. Det ligger också helt i tiden då vårt stora grannland i väst, varifrån vi i Sverige får våra allra flesta trender, nu upplever hur den lokala handeln blomstrat upp genom att medborgarna nu vill ha ekologiskt, närproducerat och "äkta vara" med närhet till service som sparar vår miljö. Det är ute med att ta bilen och åka iväg och tillbringa kvällar och helger i stora köpcentra utanför städerna och nu börjar fler och fler även odla inne, på balkongen och i egen täppa för att få äta sina egna grönsaker.

Vår stad, Söderköping är en utmärkt miljö med alla möjlighe-

ter att möta människors önsningar om närhet och service för att vilja handla lokalt. Så mycket finns redan här på plats, även om det finns mycket, mycket mer att göra eller önska. Men om vi inte fokuserar och arbetar tillsammans så kommer vi inte att kunna möta invånarnas och kundernas behov. Mycket handlar om att skapa upplevelser men jag tror också på ett trevligt personligt bemötande, som en mycket viktig ingrediens för att lyckas.

Varför handla lokalt?

- Arbetstillfällen skapas eller bevaras i din egen kommun, vilket också leder till att skatteintäkterna via de anställda ökar (pengarna stannar i staden).
- Risker att butiker lägger ner (stängs) minskar radikalt "Man saknar inte kon förrän bäset är tomt."
- Värdet på mark, villor och andra fastigheter består
- Möjlighet till ökat utbud då köpmännen kan lägga mer resurser på inköp av nya intressanta varor.
- Det är lättare att reklamera, lämna tillbaka eller byta de varor du har köpt.
- Resurser skapas för att genomföra stora publika arrangemang såsom Gästabudet
- När affärslivet blomstrar blir staden trevligare och intressantare. Detta leder i sin tur till att fler handlare och företag etablerar sig samt att inflyttningen och turismen ökar.
- Det är i de flesta fall bättre för miljön, då inte var och en behöver åka så långt för att få tag på det man vill ha. Det är bättre att handlaren tar hem varorna än att kunderna ska behöva åka i var sitt fordon.

Många är det som undrar vad som håller på att hända i vår lilla stad Söderköping – en handelsstad sedan Medeltiden. Ett tidigare folkliv som försvunnit och gator och torg känns öde och tomma under hela hösten, vintern och våren.

Vid en resa till Västervik före jul, såg jag denna skyltning och annonsering i den lokala tidningen vilket talar för att den lokala handeln har problem. Intressant är att den lokala Tidningen insett att man måste vara med och stödja handeln och att ett samarbete också skett med kommunen vid annonseringen.

Många av våra företag, restauranger, caféer och små butiker har en större försäljning på sommaren och kan delvis leva på dessa under vintern. Men den gångna sommaren verkar ha varit dålig och innan julen närmar sig så är det kännbart på flera håll. Många hoppas att julhandeln ska rädda dem från dåliga resultat – men konkurrensen från näthandeln är inte lätt att hantera. Kanske är det därför som Västerviks Tidningen

sätter in helsidesannonser och uppmanar sina innevånare att handla lokalt? Den lokala tidningen har nämligen insett att de är väldigt beroende av lokala företag som vill annonsera i deras tidning.

Själv är jag uppenbart orolig för hur vårt förändrade köpbete-
ende påverkar vår stad och vår kommun.

Vi vill alla ha en levande stadskärna, med bokhandel, kläd- och sko-butiker och annan fackhandel. Vi vill ha möjlighet att handla våra matvaror nära och få den service som vi behöver i form av exempelvis frisör, kemtvätt, bageri, drivmedel och kiosk. Men sällan tänker vi på att vi som konsumenter själva kan vara med och påverka. Det är inte ovanligt att jag hör hur personer varit inne och kikat på en bok i bokhandeln, för att sedan gå hem och beställa den en tjuga billigare på nätet. Eller att man provar ut en jacka på lokala Klädbutiken – för att sedan spara in en femtilapp när den istället kommer med posten.

En butik kan inte leva på att vara provrum eller skådeplats. Lika lite kan en lanthandlare leva på att sälja den där mjölk-litern som du glömde att köpa på Stormarknaden. Kanske är det därför dags att vi som är kunder, inte bara ser på vilken produkt vi får för kronorna – utan även vilken service och närmiljö vi vill ha?

"Söndagsteken du köpte på ICA i Gamleby blev nya blom-mor i kommunens blomlådor" – Och bidrar till att du även i morgon kan handla din stek i Byn" – står det på Skyltar i Västervik.

Vad skulle det behöva stå på våra skyltar här i Söderköping, för att vi ska tänka till och åter börja handla lokalt, för att behålla en fin och välkommande stad året runt? Det är en svår fråga och inte alltid så enkel men mycket viktigt att vi får igång en diskussion omkring.

Jag hoppas kunna fånga upp diskussioner och idéer som vi kan arbeta med i föreningen men en styrelse kan inte göra allt själva. Det kräver engagemang från alla medlemmar och parter såsom, kommunen, fastighetsägare, andra föreningar och viktigast av allt att man som kommuninnevånare och företagare är ambassadör för sin stad.

En sak vet jag av egen erfarenhet - en nöjd kund kommer alltid tillbaka. För den nöjda kunden minns upplevelsen av din service och ditt personliga bemötande - inte viket pris som varan eller tjänsten kostade

Anne-Louise Kroon

Elcenter - en intervju

**"Det lokala företaget som leder strömmen
Elcenter i Söderköping AB firar 25-års jubileum"**

Ser du det blå vattentornet, belysningen på Ramunderberget eller kyrkornas fasadljus så ser du några av de belysningar som Elcenter i Söderköping AB varit med och skapat. Företaget klarar allt från att sätta upp din lamp-hemma i köket till avancerade industriinstallationer. De är ett trippel-A företag dvs ett företag med högsta kreditföretag och har en genomsnittlig yrkeskunskap på c:a 30 år. Med 10 anställda klarar de båda delägarna det mesta som behöver göras i Söderköping med omnejd.

För 41 år sedan började Carsten Carlsson arbeta med el efter sin yrkesutbildning. Efter 17 år i samma företag startade han och Krister Hagström Elcenter i Söderköping AB. Efter några år hade ytterligare några killar från samma företag anslutit sig.

- Det är grymt att tiden går så fort säger Carsten som också är VD för företaget. Kompanjonen och kollegan Krister håller med. Båda minns när de blivit färdiga med 2 års kvällsstudier och tagit sin elbehörighet gick till banken och lånade 25 tusen kronor var till aktiekapitalet till det nystartade företaget. Pengarna använde vi till att köpa verktyg och maskiner

för och en lokal för verkstad och kontor fick vi hjälp med av en blivande kund att hyra tillägger Krister.

- Lokalen blev ganska snabbt för liten när firman växte så i november 1992 flyttade vi in i egna nybyggda lokaler på Hamra industriområde. Vi byggde mitt i en lågkonjunktur och blev av många idiotförklarade. Trots att räntan låg på ofattbara 50% någon vecka och 500% ett dygn så är det den bästa affären vi gjort under åren säger Carsten. Vi fick en toppenlokal till ett kanonpris och stod väl rustade när jobben rullade igång igen tillägger han. Vi har alltid haft väldigt mycket jobb från första dagen vi började och har aldrig behövt säga upp någon pga arbetsbrist vilket vi är mycket tack-samma för säger Krister.

Elcenter i Söderköping AB är ett lokalt personligt företag som utför allt från uppsättning av armaturer, reparationer och service till arbete med tele och datanät, industriarbeten, effektbelysningar och gatubelysning. Företaget ingår även i ett nätverk med andra företag med olika kompetenser. Under 6 år hade företaget även en butik, Elcenterbutiken på Fixområdet.

- Företagets 10 anställda har arbetat länge tillsammans och följer mottot att alla kunder är lika mycket värda och ska behandlas lika oavsett storlek på arbete. Företaget tog i höstas in en elev från yrkesskolan i Norrköping som nu ska få göra sin lärlingsutbildning där. Vi har tillsammans utsett en av våra montörer till mentor för honom som ska lära ut och hjälpa honom under lärlingstiden. Förhoppningsvis har vi format eleven så att han ska passa in hos oss och vill börja jobba i företaget efter att lärlingstiden gått ut säger Carsten.

- Elcenter jobbar förutom alla arbeten inom installationsområdet sedan 5 år tillbaka även med gatubelysning. Vi sköter Söderköpings

kommuns gatuljus men även Valdemarsviks och Vingåkers anläggningar som ägs av Vattenfall. Detta har medfört att vi köpt in ytterligare en korgbil för att klara uppdragen.

- Vi har genom åren fått förtroendet att utföra många spännande och roliga arbeten. Det största och mest inspirerande är installationerna till HTC Sweden AB som är ett världsledande företag i sin bransch. Vi har även ett antal fina samarbetspartners. En person jag vill nämna är Sven-Ola Lundgren på Elektroskandia som varit oss till mycket stor hjälp när det gäller effektbelysningarna vi utfört i Söderköping säger Carsten.

- Företaget har en kvalitet och miljöpolicy och en uppförandekod. Att alltid ge det bästa till kunden, ta hänsyn till miljön samt ha en öppen dialog med kund och leverantör som även är vår affärsidé säger Carsten.

- Framtiden för företaget ser ljus ut och trots att vi inte är några ungdomar längre så har vi alltid mycket idéer och förhoppningar inför den tid som kommer. Allting har kunnat sett annorlunda ut för vår firma. Vi har bäge varit uträknade pga sjukdom men en järnvilja att aldrig ge upp och att alltid se det lilla hoppet som finns så sitter vi här idag och mår fint igen avslutar Carsten och Krister.

10 nya företag blir till i Söderköping i sommar! Och alla drivs de av ungdomar i åldrarna 15- 20 år

Ja, åtminstone om det går som NyföretagarCentrum och Coompanion Östergötland tänkt sig. Tillsammans har de arbetat fram projektiden Språngbrädan som innebär att ungdomar som är intresserade av att starta eget och har en affärsidé bjuds in till en utbildning under våren som sedan följs upp med att man startar eget under sommarlovet.

Språngbrädan – starta eget kurs på riktigt

Språngbrädan påminner mycket om Ung Företagsamhet som bedrivs på gymnasiet. I UF arbetar ungdomarna med en affärsplan, tar fram affärsplan, undersöker vilka tillstånd som ev behövs, arbetar med marknadsföring och presentationer m m. Allt som måste göras när man startar eget. Däremot

förverkligar man inte sin företagsidé inom skolans ram, de flesta UF-företag läggs ner vid terminens slut. Deltagarna i Språngbrädan kommer att göra ungefär detsamma som sker inom UF, men det skiljer sig på två viktiga punkter. Allt görs på ungdomarnas fritid, efter skolan, och målet är att sparka igång en egen verksamhet i början av sommaren. Om någon som arbetat med UF inom skolan vill fortsätta utveckla den idén är de förstås välkomna att delta i Språngbrädan.

För alla från årskurs 9 i grundskolan till årskurs 3 i gymnasiet.

Språngbrädan vänder sig till ungdomar från Söderköping från åk 9 på grundskolan till åk 3 på gymnasiet. De som går i åk 1 och 2 kan också

få motsvarande halvtidslön som erbjuds de ungdomar som får kommunalt sommarjobb. Även elever från Valdemarsviks har möjlighet att hänga på projektet, då efter kontakt med hemkommunens skolkontor.

Inspirationsträff den 7 april

Den 7 april kan alla som är intresserade gå på en inspirationsträff där man får veta mer om Språngbrädan och också möta några av de ungdomar som arbetat fram ett företag inom UF. Inbjudan till träffen som genomförs kl 11:30 på Ramunderskolan och kl 12:30 på Nyströmska gymnasiet kommer bli a att finnas på skolorna, även på de gymnasieskolor i Norrköping som har elever från Söderköping.

Erfarna rådgivare

Det är två erfarna rådgivare som kommer att vägleda och coacha ungdomarna, Johan Listenius från NyföretagarCentrum och Kjell Eriksson från Coompanion. De kommer att finnas till hands under ett antal tillfällen nu under våren, men också fortsätta att stötta företagen under sommaren.

Coompanion kan också erbjuda Kooperativ Tjänst, vilket innebär att ungdomarna inledningsvis kan få stöd och hjälp med olika administrativa frågor som löneutbetalningar och fakturering.

Starta eget – väldigt roligt och utvecklande!

Barbro Mellqvist
Näringslivssamordnare

Idé från en läsare

Lite som förr...

Som barn minns jag att vi cyklade längs kanalen från Mem och kom till Söderköping. Där låg Ramunderberget och över kanalen gick en flatbottnad eka. Vi åkte över med den och sen fick jag saft vid en ”serveringsvilla” som låg en bit upp på Ramunderberget.

Det var tider det. Tänk om man kunde återupprätta denna institution. Serveringsvillan kan man väl glömma. Den blir troligen för dyr och användes väl bara på sommaren och skulle förmodligen utsättas för skadegörelse resten av året?

Men en eka... Rodd av ett par sommararbetande ungdomar, kanske från någon teaterförening, i form av en storeka, ko- eller färfärja som ju är stabil. Och uppe i backen finns ju ett vindskydd som man kan servera kokkaffe eller saft vid.

ag hoppas att det kan bli verklighet redan i sommar. En provperiod under semesterveckorna skulle få upp turistintresset ytterligare för Söderköping och Ramunderbergets naturreservat. Hur det blir i fortsättningen får vi väl se...

Jan Rygaard

FESTDAGAR

FREDAG 28 MARS 10.00–17.00
14.00–17.00 After Work med grillen tänd

LÖRDAG 29 MARS 10.00–14.00

Johan 50 år ★ 20 år som Däckia Partner ★ 5 år i nya lokalen
Presenter till 50 första kunderna
20% rabatt på PV Vart 5:e LV-däck på köpet

Kostansvariga Åsa Bergendahl berättar om kostpolicy i Söderköping

...hon kan nog vara rätt nöjd

näring ses som en integrerad del av omvårdnaden.

Måltiderna ska erbjuda sociala kontakter i en lugn miljö och vara något att se fram emot.

Maten ska vara smaklig och av god kvalitet och serveras på ett inbjudande sätt.

Det ska finnas alternativa rätter inom de särskilda boendena för äldre och inom hemtjänsten.

De som erhåller maten via hemtjänsten (som bor enskilt) får varm mat en gång om dagen. De på hem får dagens alla måltider serverade i matsal (inklusive mellanmål).

Våra inköp klarar vi ännu inte själva. Det är en mängd olika lagar och upphandlingsbestämmelser att följa. För inköpen har vi gått samman med flera kommuner i östra halvan av Östergötland. I Norrköping sköter den organisationen upphandlingar. Där finns stor kompetens.

I vår kommun är det viktigt att måna om andra värden än de som står på prislappen.

- Tack Åsa, för att du tog dig tid till mitt besök.

lilla tidningen gjorde ett besök på "skolbespisning" i Söderköping. Maten var välsmakande enligt eleverna. Vuxenkontakten fanns där. Det var ganska lugnt också. Och salladsbordet kändes generöst tilltaget.

...och "omsorgsmaten" då?
- Utmärkt, sa de äldre lilla tidningen talade med.

Hurra för den goda mathållningen!

Vidar Jansson

"...varm mat till alla - alltid"

Jag är på väg till vår kostansvariga i Söderköping. Hon heter Åsa Bergendahl. I huvudet snurrar tankar efter att på TV ha sett ovärdig hantering av mat till äldre inom vård och omsorg. Framför mig ser jag fortfarande hur hemtjänsten stoppar in djupfrysta matlådor för en veckas tid i de äldres kylskåp. Sen får de klara sig själva den tiden.

Är det lika illa i Söderköping, tänker jag?

Åsa tar emot mig och jag ger henne lite bakgrund till att jag vill träffa henne.

- Så funkar det inte i Söderköping, säger hon. Jag drar en lättadens suck.
- Berätta, ber jag.

- I vår kommun har vi ett Kostpolitiskt program som antogs 2012. Programmet är ambitiöst och vårt rättesnöre vad gäller kosthållning till förskola, skola, äldreomsorg och stöd- och omsorgsverksamheter.

Det finns 3 platser där kommunen tillagar måltiderna till äldreomsorgen: Storängsköket för Söderköpings tätort, Sankt Anna och Östra Ryd.

Totalt har vi 6 tillagningskök som producerar ca 3000 portioner/dag.

All mat serveras varm till alla.

Söderköpings kommun är en certifierad Fairtrade City kommun och det innebär bland annat att successivt öka andelen av etiskt producerade livsmedel.

Det finns också ett politiskt beslut gällande inköp av ekologiskt certifierade livsmedel.

Alternativ kost skall finnas till de som av medicinska, religiösa och etiska skäl behöver det.

Alla måltider som erbjuds ska vara av hög kvalitet och utgå från ett utbud av hälsosamma och näringsrika livsmedel.

Den långsiktiga målsättningen är att öka andelen lokalt producerade livsmedel.

För förskola och skola gäller bl a:

Menyerna inom förskola och skola ska erbjuda variation så att barn och elever får möjlighet till nya smakupplevelser. Lugn, stillsam miljö. Vuxenkontakter.

För äldreomsorgen gäller bl a:

- Det är viktigt att mat och

Landstinget i Östergötland

Vårdcentralen i Söderköping informerar

Den 23 april har vårdcentralen och BVC utvecklingsdag.

BVC är stängt och Vårdcentralen har endast öppet för akuta ärenden för dagen.

Övriga frågor och ärenden vänligen återkom 24 april.

Mvh Personalen på BVC och Vårdcentralen

Vi kan vattenrening

JMS
VATTENRENING

Rådgivning
Försäljning
Installation
Service

Norrköping
Importgatan 46
011 - 12 70 30

www.jms-vattenrening.se

Söderköpings kommun

Vilka satsningar genomfördes under 2013?

Söderköpings befolkning fortsatte växa under 2013, även om ökningen inte var lika stor som året innan. Glädjande ökar både födelsetal och antalet nyinflyttade. Kommunens ekonomi vilar på stabil grund och ett positivt resultat 2013 ger underlag för nya investeringar under 2014, som t ex lokaler för barnomsorg, skola och räddningstjänst, bredbandsfibern, spillvattenledningen till Norrköping mm. Under 2013 genomfördes och påbörjades ett stort antal projekt – här är några av dem.

Invigning av Björkbacken

Lagom till höstterminen invigdes Björkbacken, F-6-skolan, som genomgått en totalrenovering till glädje för skolbarn och personal. Samtidigt blev Söderköping Östergötlands bästa skolkommun i den nationella jämförelsen utförd av Läraresförbundet.

Medborgardialoger

Två medborgardialoger genomfördes: Hagatorgets omvandling innebar ett stort engagemang där ca 60 förslag kom in, vilka blev underlag för två arkitektritade förslag, som presenterades i augusti. Arbetet med Hagatorgets framtida utformning fortsätter under 2014. Tyrislöts framtid engagerade också många i den andra medborgardialogen, även där fortsätter arbetet 2014.

Medborgarundersökningar

Under hösten genomfördes den andra Medborgarundersökningen av SCB. Den förra gjordes 2010. Även den här gången var kommuninvånarna så nöjda att en majoritet gärna rekommenderar andra att flytta hit. De områden vi ska förbättra är inom bemötande och tillgänglighet. I Öppna jämförelser "Trygg och säker kommun", som Sveriges kommuner och landsting (SKL) genomför fortsätter vi att rankas högt; 15 plats i landet den här gången.

Stadsmiljön

Under sommaren placerade Medeltidscentrum (vår satsning på Söderköpings storhetstid) ut Söderköpingstornen i Drothemsområdet, till glädje för små och stora barn. En ny, härligt stor, lekplats öppnades vid Ströms väg. I Kanalhamnen fortsatte stenläggning och uppfräschning. Det lilla Skvallertorget fick den tredje konststrädgården med ett konstverk av Mikael Lundberg på nya bryggan vid Storån. Under sommaren hade vi roligt med "Boomers" på Hagatorget. Konstverk eller?

Kommunikationer

Gång- och cykelvägen mellan Söderköping och Norrköping, etappen Korsbrinken - Klevbrinken färdigställdes med bl a en tunnel under E22. Sista etappen Klevbrinken - Linköpingsvägen byggs under 2014. Bredbandsfibern fortsatte att gräva sig fram genom landskapet mellan Ö.Ryd och Tyrislöt. Stamnätet färdigställdes och flera spridningsnät är på gång. Skärgårds- trafikerna inordnades i länets kollektivtrafik, till glädje för alla skärgårdsbor och besökare.

Nya bostäder

Vid Husby Gård fortsatte Ramunderstaden att bygga hyresrätter och på Norra Finnö, vid Gäddvik, fortsatte man med etapp II. För Bergaområdet togs ett kvalitetsprogram för exploatering fram av KS, under 2014 ska diskussioner föras med ev byggintressenter.

För d grusplanen på Vikingavallen har sålts till Ramunderstaden, som planerar bostäder där. Detaljplanen är klar och totalt beräknar man bygga 70-80 lägenheter med start 2014.

Varumärket

Under året togs en grafisk profil både för organisationen Söderköpings kommun och för varumärket Söderköping fram. I marknadsföring och information finns nu en enhetlig profil att använda, både för kommunorganisationen och för de företag, organisationer eller andra som vill berätta om den vackra plats vi lever på.

Mer information

Läs mer om vad som händer inom kommunen på www.soderkoping.se. Under 2014 lanseras vår nya webbplats, som blir både enklare att använda, mer tillgänglig och mer kommunikativ.

Aktuellt från kommunen

Björkbacken

Källbylund

Äldreomsorg

Lekplats Strömsväg

Värdighetsgarantier inom Äldreomsorgen

Hur får de som är beroende av andras omsorg chans till ett värdigt liv? Inom äldreomsorgen har under 2013 ett förslag till värdighetsgarantier arbetats fram av socialförvaltningen tillsammans med kommunala pensionärsrådet. Dessa garantier fastställdes i höstas av Socialnämnden och började gälla från 1 jan 2014.

De lokala värdighetsgarantierna gäller från biståndshandläggarens beslut till verkställigheten i både det vanliga och det särskilda boendet.

Så här lovar vi att du ska bli bemött och behandlad:

Värdigt Liv

Insatser av god kvalitet

Vi tycker det är viktigt att de du träffar har rätt kompetens och erfarenhet för att kunna utföra de insatser du har behov av och har fått beslut om med god kvalitet. Rätt kompetens och erfarenhet är någon form av omvårdnadsutbildning och/eller att man har arbetat minst 1 år i yrket.

Vi garanterar att du ska få bra omvårdnad och stöd av personal med rätt utbildning och/eller erfarenhet av yrket.

Privatliv och integritet

Vi strävar efter att du ska möta så få olika personal i ditt hem som möjligt. Du ska bemötas med respekt och personalen är lyhörd för dina behov och önskemål. I din genomförandeplan ska det framgå hur du vill att ett besök i ditt hem ska gå till.

Vi garanterar att vår personal presenterar sig med namn vid mötet med dig och att de kan visa legitimation med foto.

Självbestämmande, delaktighet och individanpassning

Du och din kontaktman ska tillsammans upprätta en genomförandeplan utifrån det skriftliga beslut som ligger till grund för insatserna. Insatserna ska utformas utifrån dina resurser och förmågor. Du ska ges möjlighet att påverka hur och på vilket sätt den beviljade insatsen ska utföras.

Vi garanterar att genomförandeplanen ska vara upprättad inom tre veckor från att insatserna påbörjats och att planen ska följas upp två gånger per år eller vid förändrat behov.

Gott bemötande

Att bli bemött på ett empatiskt och respektfullt sätt av personal inom äldreomsorgen ska vara en självklarhet. Det är viktigt att möta engagerad och intresserad personal som ser dig som person genom att lyssna på dig och ger möjlighet till samtal.

Vi garanterar att du varje månad erbjuds tid för samtal med din kontaktman.

Välbefinnande

Trygghet

Vi vill att du ska känna dig trygg med de insatser du har blivit beviljad. Vi vill skapa förtroende och tillit genom att vara tillgängliga och informativa.

Vi garanterar att en kontaktman utses i samband med att dina insatser startas upp.

Om du inte är nöjd med din kontaktman har du rätt att få en ny kontaktman utsedd.

Vi garanterar att personalen kommer på avtalad tid +/- 20 minuter. Vid längre förseningar meddelar vi dig om detta.

Meningsfull tillvaro

Vi vill uppmuntra dig till och skapa förutsättningar för dig att uppleva en meningsfull tillvaro.

Vi garanterar att du varje månad får information om de aktiviteter som finns att tillgå på Träffpunkter i kommunen och/eller på det särskilda boendet.

Om vi inte håller vad vi lovar:

Du själv eller med hjälp av närstående eller din kontaktman anmäler om du upplever att någon garanti inte uppfylls. Anmälan görs till kommunens anhörigstöd som bokar in en träff med dig och tar reda på vad som hänt.

Tillsammans med dig tas förslag fram på åtgärder för att garantin ska uppfyllas fortsättningsvis.

Förslagen på åtgärder återkopplas av anhörigstödet till aktuell chef och arbetsgrupp som ser till att föreslagna åtgärder genomförs.

Efter en månad gör anhörigstödet en uppföljning tillsammans med Dig för att stämna av att garantin uppfylls.

Telefonnummer till anhörigstödet är: 0121-182 74 eller 0121-185 60. Välkommen att höra av dig.

Christina Nilsson
Informations- och kulturchef
Söderköpings kommun

christina.nilsson@soderkoping.se
0121-18 158 (mobil)
www.soderkoping.se

UR & KLOCKTJÄNST

Service
&
Försäljning
0121-770088

Avant 520 uthyres Finns också med grävaggregat

- då med förare

Smidig och bra vid mindre och trånga jobb - bara 110 cm bred

För trädgårdsarbete, gödselbäddar, vedhantering mm

Endast maskin: 1500:- första dygnet, därefter 750:-/dygn

Maskin med förare: 400:-/tim

0768-933911 owe.b@hotmail.com

Owe Bergström djur & maskin

Priser är exkl moms. Innehar F-skattesedel

SÖDERKÖPINGS
HUNDDAGIS & PENSIONAT
0704-71 07 53
www.skphunddagis.se

Äntligen har våren kommit och nu är det dags att börja tänka på våra hundar i varma bilar etc. Det är även dags för att boka in era hundar om ni planerar att åka iväg på semester i sommar.

Ni är välkomna att höra av er om ni vill komma på besök och även lämna in er/era hundar på en provdag som vi givetvis bjuder på.

Hälsningar Pernilla med personal

Till salu

Komplett
Sverigedräkt
(med samtliga tillbehör)
dam strl 38-40
Använd endast 1 gång
Pris 4,500:-
(nypris 13.500:-)

Ramunder Spel-
& Dansgille
Tel 070-513 36 22.
Margareta Gustavsson

lilla tidningen har fått en ny webbplats och där presenteras också alla vi som skriver i tidningen. Vi har själva bestämt hur vi ska presenteras. Om mig påstår jag att jag inte vet någonting riktigt säkert men att jag försöker vara hoppfull.

Det finns människor som verkar helt säkra på allting. Jag har nog aldrig förstått hur de funkar. Jag både avundas dem och tvivlar på dem. Jag menar, så enkelt allting måste vara om man i alla situationer vet precis hur man ska göra eller tycka eller vad som är rätt och riktigt. Så mycket tid och energi de måste spara genom att slippa alla resonemang, all efterforskning, allt velande.

Men är de på riktigt, den där andra sortens människor, de som alltid vet vart de är på väg och vad de håller på med? Kanske är det bara så att de hatar obeslutsamhet. Eller är rädda för osäkerhet. Eller är lurade. Eller rent av slarviga. Livet är ändå en viktig sak som jag vill förvalta väl och inte slösa bort på oväsentligheter.

En sån som jag har en inre kompass som ibland pekar rätt ut i det hoppfulla blå hellre än på första bästa tänkbara lösning. Man agerar ändå och hoppas att det ska bli så bra som möjligt för så många som möjligt. Att vara osäker behöver inte alls innebära likgiltighet. Tvärtom. Det medför en öppenhet som gör att väldigt mycket känns viktigt och rätt. Antingen för en själv eller för saken.

Följden kan bli att allting bara händer, och det händer massor. Det är fullt med vänner och bekanta, barn och barnbarn, bonusfamilj, föreningsliv, kurser och möten, kulturutbud, föredrag, kalas och restaurangbesök, planer och projekt. Och dessemellan jobba heltid. Så det är alltså efter 60 som aktivitetsstoppen i livet nås? Kul! Tills man blir sjuk.

Vinterkräksjukan går över av sig själv och är inte outhärdlig. Men den har tillräcklig kraft för att bli allsmäktig under något dygn. Obarmhärtigt och tveklöst stänger den av allt i livet utom det mest väsentliga. Vatten, lite näring, sömn, någon som bryr sig.

Tullan Willén
skriver hur som helst

Välja lyckan

Det går bra. Men det dröjer inte många timmar förrän jag vill ha något mer. Just det - kulturkonsumtion! Det mesta finns i datorn. Gamla radio- och teveprogram, musik, tidningar. I det sociala moratorium som vinterkräksjukan placerar mig finns mer tid än vanligt. Det ger mig chansen att insupa annan media och annat kulturuttryck än de jag brukar. Jag gör det för att underlätta inriktningen av kompassen. Jag hittar en tidning som liksom lilla tidningen kommer ut med fyra nummer per år som heter Good News Magazine. Den har bara goda nyheter. Han som ger ut den säger att vägen till lyckan är att vara snäll. Detta enkla påstående låter revolutionerande genom hans sätt att säga det. I tidningen Socionomen hittar jag meningarna "Fotot reducerar ju det verkliga till det synliga. Kvar blir utsida, skal, utan relation till situationens inre osynliga meningssammanhang...". Detta är bara så sant och allsmäktigt och bra formulerat att det sätter igång en praktfull associationskedja, och jag

måste luta min lite febriga skalle mot kudden en stund.

I datorn hittar jag också bilderna från flyktinglägren i Sahara där jag var i slutet av november. Människorna där har också vatten och näring. Vattnet får de från Algeriet i stora vattentankar. Näring får de delvis i form av nödmat som är anpassad för akuta katastrofsituationer men inte för dagligt bruk. De lider av näringsbrist. De är 160 000 flyktingar som bryr sig om varandra, men världen runt omkring verkar inte bry sig särskilt mycket om dem. Alla hoppas att någon dag kunna flytta tillbaka till sitt land Västsahara som Marocko ockuperat. De har nästan ingenting att göra. De går definitivt inte ut och promenerar i den ofruktsamma, ogästvänliga omgivande öknen. Särskilt kvinnorna är märkbart muskelsvaga. Vi kunde hjälpa några av dem att få glasögon, det var en fröjd. De har skolor och hälsovård. Men hur har de det med kulturutbudet? Vad har de överhuvudtaget för valmöjligheter?

När jag släpar mig ur sängen och tar en tur i lägenheten ser jag blombuketten som vi fick för några dagar sedan på ett av alla dessa engagemang. Den har redan vissnat. Det känns vemodigt. Det blir en symbol för att ha så hög fart att man missar det vackra. Andra sorters människor skulle enkelt konstatera att blommorna är vissna och ska kastas, men jag tar en extra titt. Okey, de har bleknat i färgen, de slokar, de har börjat tappa blad, men de är fortfarande identifierbara som tulpaner och de är faktiskt fortfarande vackra. Precis som gamla människor.

Snart är jag gammal och vacker och ska välja äldreboende. Många val har vi, och i år är det dessutom ett supervalår! Jag vill rösta så att vi som har det bra delar med oss till dem som har det sämre. Vägen till lyckan kanske är att vara snäll. Men hur kan jag lita på dem som uttalar sig så säkert om rätta vägen?

Tullan Willén

Vi bygger nytt, bygger till, renoverar, byter ut. Allt från grund till tak.

LBM AB

Håkan 0705-777546

www.lbmbygg.se

SOMSTEN

Har Du en gammal sliten betongtrappa?
Vill du ha något nytt som inte alla andra har?
Vi lägger på ett nytt cementbaserat ytskikt
Med stenstruktur och den färg Du vill ha
Som passar till huset.
Skön varm yta, matt eller blank
Slät eller sträv med Antihalk.
Du väljer !
Ring 0707 191926 så får du ett pris.
FRÅN 3 750 Kr färdigt och klart
Inkl.ROT-avdrag

Runqvists Allservice
HärtoPET
61493 Söderköping
ludde_runqvist@hotmail.com
0707 191926

Kjell Gunnarsson
Läkare

The Broad Street Pump Case

Epidemier har ju alla hört talas om men epidemiologi – vad är det? Direkt översatt från grekiskan blir det ”på folket” och vad denna gren av medicinen sysslar med är hur vanliga olika sjukdomar är och hur de sprids. Det handlar inte bara om smittsamma sjukdomar även om det är pesten, tuberkulos, malaria, vår tids HIV-epidemi och liknande man kommer att tänka på i första hand. Modern epidemiologi sysslar dock oftare med livsstilsrelaterade sjukdomar som åldersdiabetes, fetma och hjärtkärlsjukdom. Cancerepidemiologi är också en stor och viktig gren inom denna vetenskap.

Den moderna epidemiologins genombrott gällde dock en mycket smittsam sjukdom – koleran. Sommaren 1854 drabbades centrala London av sjukdomen. Många insjuknade och dog men läkare och myndigheter stod handfallna. Att det var en smittsam sjukdom var uppenbart men vad var orsaken och hur spreds den? Det här var ett decennium före Pasteurs upptäckt att bakterier kan orsaka sjukdomar och man visste inte något om smittvägarna. Dålig luft var mest populärt – den så kallade miasmateorin. Den 41-åriga läkaren John Snow som verkade i London vid den tiden var dock inte så övertygad – han hade en annan teori som han ville testa. Han gjorde därför en väldigt enkel men snillrik kartläggning – epidemiologi om man så vill. Genom att registrera de dödas hemadresser och pricka in dem på en karta såg han ett mönster. Vissa områden var mer drabbade än andra och särskilt många fall fanns i en speciell del av centrala Soho och i synnerhet verkade de vara inom gångavstånd från en viss vattenpump på dåvarande Broad Street. Det styrkte hans idé om att det kunde det vara vattnet som spred smittan. Misstankarna stärktes när han fann att de flesta fall längre bort ändå nyttjade samma pump eller det kunde röra sig om barn som gick i skolan nära Broad Street. Doktor Snow kände sig övertygad och fick också gehör hos de lokala myndigheterna för sin teori. Han lyckades få dem se till att montera bort handtaget på pumpen redan nästa dag. Och så – när folk tvingades hämta vatten från annat håll klingade epidemin av.

Trots detta var myndigheterna inte lika övertygade och man satte tillbaka handtaget! Trots att det senare kunde konstateras ett läckage mellan en kloakbrunn och dricksvattnet. Det var (och är!) svårt att överge vedertagna uppfattningar men också svårsmält i det viktorianska England att smitta kunde överföras från avföring till munnen. John Snow tog då saken i egna händer och en mörk natt monterade han själv bort handtaget. Än i dag kan man på platsen (numera Broadwick Street) se en pump utan handtag – som ett monument över John Snow. Längre fanns handtaget på en pub intill som bär hans namn men det förvaras numera på museum. På den puben träffas också

sällskapet the John Snow Society som årligen håller en Pump Handle Lecture (pumphantagsföreläsning). Under denna tar man bort och skruvar fast ett pump-handtag för att symbolisera att vedertagna uppfattningar behöver ifrågasättas och ge plats för nya teorier som bättre förklarar verkligheten. Inte en eller två gånger utan hela tiden! John Snow hann dö innan dåtidens vetenskap och myndigheterna i London gav honom rätt men han anses numera vara epidemiologins fader. Framtiden lär utvisa vilka vanföreställningar och blinda fläckar som vi dras med.

Kjell Gunnarsson

Vem jag än pratar med, nästan ska jag väl tillägga, har fullt upp hela tiden. Det är det eviga livspusslet som ska läggas dag ut och dag in för att det ska fungera. Självligger jag i täten i detta lopp och det är självförvällat naturligtvis. Det är mina olika jobb, mina intressen och andra aktiviteter som fyller min tillvaro. Ibland är jag färdig att ge upp och bara säga ifrån om allt, men jag kan ju viligt erkänna att jag trivs med många bollar i luften och jag gillar utveckling.

En gång fick jag en förfrågan om jag ville vara med i någon sorts näthandel. Jag vet faktiskt inte var det var för sort i och med att jag avfärdade den ganska snabbt. Kvinnan som ställde frågan menade, att det inte var så lätt att få tag på engagerade människor. För dom som har fullt upp vill inte ta på sig mer, och dom som inte har någonting att göra vill inte ta på sig något uppdrag alls. Om det är sant eller inte vill jag låta vara osagt. Jag kan bara gå till mig själv och då blir svaret busenkelt: Jag gillar när det händer mycket och jag har nog förbaskat svårt att säga nej. Jag lovar mig om och om igen att nu får det vara bra. Av någon lustig anledning är jag med i någon form av nya projekt i alla fall.

Nåväl, det här kan väl upplevas som ett välfärdspådrag att jag sitter här och gnäller över att jag har för mycket att göra, men jag känner att det här är något som inte bara gäller mig utan även många andra människor. Det är inget revolutionerande som jag tar upp till ytan. Alla vet ju att vi lever under stress och press. Men varför har

Kicki-forsman@telia.com

Christina Forsman Nilsson
...mångsysslare med många passioner. En är att skriva av sig då och då...

Livspussel

det blivit såhär? Alla tycks ju ha ett behov av självförverkligande i vår tid. Denna individualistiska era som vi befinner oss i, och som tycks jaga livet ur folk.

Häromdagen var mannen och jag ute på promenad runt kanalen och Ramunderberget. Jag fick någon sorts metaforisk tanke när jag gick vid kanalen. Inget vatten och massor av bråte låg på kanalens botten. En massa röda bojar låg och vilade, och det såg ut som om dom låg och förberedde sig på våren och sommaren, som snart är på väg. Det fanns något rofyllt i att se dessa bojar ligga som ett pärlband och bara vänta. ”Här ligger vi och bara tar igen oss och inväntar den vackra våren och den sköna sommaren när ni andra bara springer runt och jagar”. Lite flummigt kanske men det var så jag tyckte och kände, när vi gick där på vår promenad. En annan som tog igen sig, var den tomma stolen som någon kanske kastat i från en närliggande restaurang. Den

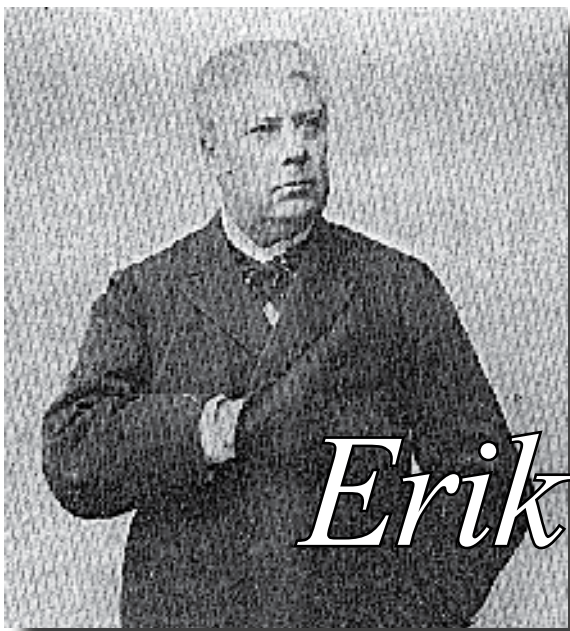
satt liksom lite uppkäftigt och kaxigt där på sin dyiga bädd. ”Här sitter jag och spanar in när ni traskar fram och tillbaka som om ni har eld i baken. Varför inte slå er ner och bara njuta av livet?”.

Efter dessa reflektioner satte tankekarusellen igång i mitt sönderstressade huvud. Vad är det som händer? Vad håller jag och många andra på med? Massor av tankar poppade upp. Och det är inte lätt att bryta vanor. Det vet väl alla. Ibland så kommer vissa funderingar och biter sig fast, vilket det gjorde i mitt fall. Och det tål att tänka på.

Nuförtiden så är det små saker som är lyx för mig: Det är sovmorgon. Jag kan lägga mig tidigt för att sova. Jag kan se ett par tre program i rad på tv:n eller play funktionen och bara grotta ner mig och mysa. Att gå till gymmet och bastun med mannen under helgen är också avkoppling. Och tur är väl det att jag har några andningshål, annars vet jag inte vad som skulle hända. Var och en får ju vara sin egen lyckas smed och skapa sin egen tankesmedja. Den kan jag inte rå på, men om jag sått något litet frö hos någon med denna reflektion så är jag nöjd. Det finns emellertid något som jag vet bestämt och det är, att våren snart är här och det är ju det som man ser fram emot nu. Till dess kan vi njuta av hur naturen förbereder sig.

Må väl
Christina Forsman Nilsson

Erik Rehnberg

- en man med mycket omfattande vin- och sprithandel här i Söderköping

av Märta Svensson och Inga-Lill Östlund

En läsare vill
att vi uppmärksammar 150-årsminnet av Östgöta Sädesbrännvin
och dess upphovsman Erik Rehnberg.
Denna artikel är skriven av Märta Svensson och Inga-Lill Östlund
och var införd i allra första numret av lilla tidningen våren 2000.

En storföretagare i Söderköping under senare delen av 1800- och början av 1900-talet

Erik Rehnberg föddes i Skedevi socken den 18 maj 1841. Han var son till en glasslipare, som var anställd vid Rejmyre glasbruk.

Rehnberg visade tidigt intresse för handel med spritdrycker och flyttade 1858 till Stockholm, där han gick i lära för att skaffa sig kunskap om olika ädla drycker.

1859 flyttade han till Söderköping och hade först anställningar hos andra företagare här i staden, men redan 1861 etablerade han sin egen firma och verksamheten kom igång 1862. Han hade servering på gården med port nr 8 i Hospitalskvartret. 1867 övertog han källarmästare Granströms rörelse vid Rådhusorget och 1870 bosatte sig Rehnberg med familj på den gården och det var här han utvecklade sin firma till en av de största och förmåsta i riket. Men det var inte bara vid Rådhusorget han bedrev handel. Han hade en restaurangrörelse med biljard på Skönbergagatan, Boréns Schweizeri ett kafé med spritservering och under några år på 1870-talet drev han Söderköpings Gästgiveri.

På 1800-talet öppnade han filialer i Gryt och Valdemarsvik. Han öppnade en läskedrycksfabrik 1896. Där tillverkades över 30000 liter läskedrycker per år och hade egna lagerlokaler både vid Mem och i ett av kanalmagasinen.

Att hans verksamhet växte snabbt kan man förstå av att han 1870 taxerade för 3000 kr och redan 1876 för 10000 kr. Vid sin död 1905 taxerade han för drygt 40000 kr, en betydande inkomst på den tiden. 1871 hade Rehnberg rättighet att försälja 11500 kannor till minutförsäljning och 15500 kannor till utskänkning. En kanna motsvarar 2,671 liter.

Det var hos Magistraten i staden man fick inropa dessa rättigheter och i gengäld fick man betala en avgift till staden, en form av skatt.

Erik Rehnberg var även en stor arbetsgivare. På 1880-talet sysselsatte han 35 personer samt ett antal säsongsarbetare och dessutom var flera personer anställda i hushållet.

Familjen Rehnberg var en stor familj. 1862 gifte han sig med Emelie, född Persson, och de fick 15 barn. Sorgligt nog uppnådde bara 9 av barnen vuxen ålder.

Erik Rehnberg var hela tiden aktivt deltagande i allt arbete som hörde samman med firman. Han gjorde inköpsresor både i Sverige och i utlandet. Han var med och blandade recept till olika sorters vin och sprit, ägnade mycket tid åt sina salonger där det inte bara serverades mat och dryck utan också mycket underhållning som teater, maskerader, soaréer, baler och musikunderhållning. Dessutom hade han en konstnärlig ådra som resulterade i att han utformade sitt eget firmamärke, en ren stående på ett berg, till firmans brevpapper och konstfulla varuetiketter.

Rehnberg var också under en kortare period aktiv i stadsfullmäktige, suppleant i hälsovårdsnämnden, väginpektör samt satt med i några bolagsstyrelser.

Själva råspriten till Rehnbergs produkter tillverkades inte här i Söderköping utan köptes från annat håll. Här renades och smaksattes spriten på olika sätt och tappades på flaskor och kuttingar. "Gammalt Östgöta Sädes" tappades på sk rehniska buteljer och "Rehnberga Sädesbrännvin" tappades på de berömda åttakantiga literflaskorna.

Det fanns en mängd olika produkter i sortimentet. Till exempel Prima Falu, Dubbel pomerans, Dubbel kummin, Vinrutebrännvin, Damebrännvin, Lantmannapartiets blandning och Smultronbrännvin. Det sistnämnda lär ha varit en produkt som Rehnberg var ensam om i Sverige. Det var dock inte bara brännvin som tillverka-

Geo Saunier, original	4,-	2,-
A. de Luze & Fils..... orig.-flaska	4,-	
Lucien Bellot & Co, * * *	2,-	3,-
A. C. Meukow & Co, ...	2,-	3,-
Salignac Champagne Cognac		2,75
Boulestin & Co, mild och god		2,75
Bisquit Dubouché		2,50
G. Martineau, grön etikett mild		2,25
G. Martineau (Svalan) mycket omtyckt ...		2,-
Champagne-Cognac, god vara		1,75
Mörk Cognac		1,65
Champagne-Cognac, mild vara.....		1,65
Fransk Cognac, mild		1,50
Armagnac, finfin, mycket gam., guldmedalj,		3,-
Armagnac, Franskt brännvin		1,75

Punsch.		
Gammal fin Candi-Punsch, mycket		
söt och stark	1,25	2,-
Kneif, hvit, gam. finaste Kaffe-Punsch	1,25	1,75
Finaste Bellman, prisbelönt	1,25	1,75
Caloric-Punsch, prisbelönt *	1,10	1,65
Banco-Punsch, extra fin, gammal, stark	1,10	1,65
Torr Arracs-Punsch, stark och kraftig	1,10	1,65
Hallon-Punsch		1,65
Fin Arrakspunsch, mild och god		1,50

Brännvin och Sprit.		
Brännvin.		
Gamt Dubbel:dt Hushålls-Brännvin, liter		1,35
10-dubbelrenadt, absolut rent, litervis		1,35
Dubbel Pomerans		1,45
Dubbel Kummin.....		1,45
Prima Falu		1,45
Prima Rånäs		1,45
Vinrute-Brännvin 1/1 Champ.-but.....	1,35	
Reutersvärd's blandning, 1/1 Champ.-b.	1,25	
Landtmannapartiets blandning.....	1,10	
Kornbrännvin, Danskt.....		1,75
Smultronbrännvin	1,25	
Damebrännvin (för smörgäsbordet) ...	1,25	
Gammalt Östgöta Sädes på Rhenska		
buteljer med glas. — Säljas i lådor om		
12, 24, 30 och 60 buteljer	1,35	
Sprit, luktfri, 96 % (Medicinal-Sprit)		2,75
Sprit, 90 %, ren..... dagens		2,50
d:o denaturerad, 95 % ... } billigaste		0,50
		3,-
Arrac, Dubbel Batavia, extra gammal.....	2,-	3,-
d:o Batavia, gammal, fin	1,50	2,25
d:o d:o d:o	1,10	1,65
Rhum, Jamaica, Old (bastflätad flaska) pr 1/1, lit. 2: 50		4,50
d:o d:o Extra Sup.-fin, gammal	2,50	
d:o d:o Martinique Superior	2,-	3,-
d:o d:o Vieux	1,50	2,25
d:o d:o d:o fin	1,10	1,65

Rehnbergs
Sädesbrännvin
Söderköping

på 8-kantiga literflaskor uti lådor om 6, 12, 24 flaskor å 1 kr. 45 öre pr flaska, inclusive glas och låda.

Detta Sädesbrännvin är fabricerad af bästa produkt och fritt från främmande tillsatser samt vällagradt.

des utan även en mängd olika sorters vin, som gjordes av råvaror från trakten. Till exempel blåbärsvin, körsbärsvin, äppelvin, och det mycket populära krusbärsvinet.

1899 tillverkades 5000 liter krusbärsvin. Att det gick åt mycket frukt och bär kan man förstå med tanke på att endast äkta råvaror användes på den tiden.

En annan stor produkt i Rehnbergs sortiment var punsch. 1892 tillverkade han 12392 liter punsch. Rehnberg ansåg att en av hemligheterna med att kunna tillverka god punsch var att vattnet måste vara av mycket god kvalitet, så därför hämtades det från Bergskällan. Den mest berömda punschen benämndes Bellman-punsch, en sort som Rehnberg fick flera utmärkelser för.

Mycket av det vin och sprit som Rehnberg försäljde tillverkade han inte själv, utan han hade stor import från bland annat Tyskland, Frankrike och Italien.

Han exporterade även en del av sina varor och han bedrev handel med såväl Sydamerika som med Kina och Japan. Erik Rehnberg dog 1905. Enligt uppgift skall han ha varit i full verksamhet ända till sin död. Enligt boupp-teckningen var behållningen i boet 330 575 kronor.

Efter Rehnbergs död kom svärsonen Ragnar Swahn att överta ledningen för firman. Han drev den med framgång tills den köptes upp av Vin- och Spritcentralen den 3 oktober 1917 och sedan dess har vi inte haft (eller rättare sagt inte fått ha) någon privat spritfabrikör i staden, som har fått sälja sina produkter direkt till allmänheten.

Gården där Erik Rehnbergs firma låg revs på 1920-talet. På platsen har i dag Systembolaget sina lokaler.

På sankt Raghilds Gilles museum kan man idag se en liten samling som minner om en av Söderköpings största Näringsidkare genom tiderna.

Det är kanske konstigt att tänka sig – men vi vet ju faktiskt inte hur länge människan har haft ett språk. Från bland annat det forntida Egypten och Assyrien finns texter som är mer än 5000 år gamla, och de visar att den tidens språk var lika komplext i fråga om grammatik och ordbildning som våra moderna språk. Men hur talade säljägarna och renskötarna i Norden på stenåldern, då inlandsisen försvann och lämnade landet redo för bosättning? Det vet vi ingenting om, eftersom man på den tiden inte kunde skriva. Bronsåldersmänniskorna gjorde vackra hällristningar med fartyg i Bohuslän och i Östergötland, de närmaste i Himmelstalund. Men hur deras språk lät vet vi inte. Det är nog också tveksamt om majoriteten av svenskarna ens är släkt med bronsåldersmänniskorna. Det finns mycket som tyder på att germanerna, som kom hit under järnåldern, trängde undan de tidigare bosättarna så effektivt att inte ens deras ortnamn blev kvar.

Det vi tydligt kan se är att man kan dela in våra ord i två grupper: arvord och lånord. Arvorden kom antagligen hit med järnåldersmänniskorna. Det är oftast korta ord, som handlar om livet i naturen och på gården. Betoningen ligger i början av orden. De har släktingar i danska, norska, isländska, tyska, holländska och engelska, ord som låter nästan likadant på alla dessa språk, även om ett och annat kan ha hänt med dem på vägen. På engelska säger man ju ogärna fowl och hound nuförtiden utan hellre bird och dog, och svenskarna diskuterar inte ulvajaktsens vara eller icke vara. En del arvord känns "gamla" eller har bytt betydelse på svenska men inte i våra nordiska grannspråk: Norrmannen spörjer när vi frågar och är rolig när vi är lugna. Går vi lite längre bort är det än knepigare: I tyskens skog växer bommar (Bäume), och bor han på tredje våningen så är det dritten Stock – ett minne från tiden då alla hus byggdes av timmer! Det sistnämnda ordet heter f.ö. Zimmer på tyska och betyder rum!

Lånorden har en annan historia. Ända fram till 1900-talet kom lånorden oftast hit med invandrare från överklassen, som skulle göra något som vi ännu inte visste om eller kunde. Och de svenska bönderna sa efter så gott de kunde, med många förvrängningar som resultat. Dessa ord, som nu har mellan 600 och 1000 år på nacken, känns nu helt genuint svenska. De kristna prästerna (presbyter, grekiska) byggde sina kyrkor (kyriakon, grekiska, "herrens hus") och undervisade sina djäknar (diakoner, grekiska "tjänare") i skolan (skholé, grekiska "fritid") och skickade brev (brevis, latin "kort meddelande"). I kyrkan sjöngs mässan (missa, latin, "sända ut"), och de fromma munkarna (monachus, latin "ensam") gick i kloster (claustrum, latin, "sluten inhägnad"). Man kan undra vad svenska skolbarn skulle säga om de visste att skola betyder fritid! Men de antika grekiska skolbarnen njöt av att plugga grammatik i stället för att skura golv, hämta vatten eller mala säd.

Så kom de tyska köpmännen under senmedeltiden, och de kunde minsann räkna (tyska rechnen), fråga (fragen) i stället för spörja, betala ränta (Rente bezahlen; Rente kom till tyskan från latin), skicka en räkning (eine Rechnung schicken), de arbetade (arbeiten), bodde i bekväma kammare (bequeme Kammer), åt medvurst (Mettwurst) och hade jungfru (Jungfrau). Stormaktstidens tyskar var mer krigiska av

Bennys Språklåda

Benny Möller är språkvetare med inriktning på språkhistoria. Han har under mer än tio år undervisat i svenska vid Nyströmska skolan i Söderköping, och har utbildat sig inom språkhistoria bland annat hos professor Jan Anvward och professor Jan Paul Strid vid Linköpings universitet.

Benny Möller

Våra gamla ord

Det är inte bara de nya orden som intresserar läsarna, utan också de gamla. Varifrån kommer de – och hur gamla är de egentligen?

sig; själva ordet krig är tyska. Men 1600-talet är framför allt Ludvig XIV:s, "kung Sols", århundrade, och det var då som det blev populärt med franska ord. Man började äta supé (franska: soupe) där det serverades kotlett (côtelette) och man hällde sås (sauce) på den, lärde sig konservera (conserver) det som skulle ätas upp senare, samt konversera (converser) sin bordsdam, skyddade sin kostym (costume) mot regn med paraply (parapluie), och kände affektion (affection) för sina vänner. Med granens lagvilda kanske man hade en affär (affaire); Ludvig XIV själv hade ganska många sådana. Man hade korrespondens (correspondence) och köpte på kredit (crédit).

De franska lånorden fortsatte att strömma in under hela 1700-talet, även bland militären. Riktigt uppror blev det i officerskåren när Svenska Akademin i början av 1800-talet bestämde att lieutenant skulle stavas löjtnant. Den svenska krigsmaktens ära är skymfad, hette det! Men Frankrike var inte längre högstatusland efter Napoleons fall, och franska språket efterträddes av industrialismens språk, engelskan. Järnvägsarbetarna lade räls (rails) på slipers (sleepers) och sprängde tunnlar (tunnel), på huvudet hade de keps (cap), och när lönen blev för dålig gick de i strejk (strike). I ångbåtens maskinrum härskade chiefen, medan man på kommandobryggan hade en särskild hytt

varifrån det skickades telegram (eng. telegram, hopsatt av två grekiska ord). I slutet av 1800-talet kan man säga att portarna öppnades på vid gavel för engelskan. Då kom t.ex. detektiv, gentleman, paddla, slum, smart, slang, snobb och turist.

Alla dessa ord känns ju verkligen helsvenska idag. Det är egentligen bara de allra nyaste orden som ännu inte har anpassat sig helt, men det är garanterat en tidsfråga! Den största skillnaden mot förr är nog att lånorden tidigare kom så gott som enbart från överklassen och spred sig neråt. De nya orden på 2000-talet kan lika gärna komma till oss genom konsumtionssamhällets reklam och varumärken, via den engelskspråkiga populärkulturen, från gatuslangen i New York eller spridas genom hip-hop, breakdance och Melodifestivalen.

Källor:
Bergman, Gösta, *Kortfattad svensk språkhistoria*, Norstedts, Stockholm 1968
Wessén, Elias, *Våra ord*, Es-selte, Stockholm 1973

Till nästa nummer hoppas jag på många nya intressanta språkfrågor från er i läsekretsen!

Sänd dem med e-post till info@lillatidningen.com eller direkt till mig på wit_oleander@hotmail.com

Johans Trädfällning

Trädfällning (A, B, C)
Röjning
Maskinförare
Klätterutbildad

0761-287 912

Johan Andersson

Hagen 1003, 610 40 GUSUM
E-post johanstradfallning@gmail.com

Njut av vår härliga
Påsk-buffé
Påskafton kl. 18.00
Påskdagen kl. 14.00
350 kr./ person

Kombinera gärna
med våra weekend-paket!

Bokning : Tel. 0121-34700
E-post:
info.husby@husbysateri.com

En dag
för barnen

Lördagen den 24 maj kl. 10-16 i Söderköping.
Gratis aktiviteter för alla barn.
www.isoderkoping.se

STADSKÄRNAN I
Söderköping

Bengt Axmacher
bengtax@telia.com

Flyga → hur kul är det?

Kulturevenemang framöver

Uppdaterad information finns på soderkoping.se/evenemang

Nästa nummer av lilla tidningen
utkommer den 24 maj 2014

skulle mäta sig med vad mitt sommarsällskap under senare år kan uppleva. De som rundar mig, ibland ensamma, ibland i rotar och på sensommaren i hela flottiljer. Blixtnabbt svishar de förbi mig där på min balkong. Framför, bakom och ibland rakt över mig, så nära att jag kan känna vinddraget i min sommarblekta korta kalufs. Tornseglarna, som gör sina Immelmanssvängar, rollar, loopings, störtdykningar och tvärbranta stigningar avslutade med en vingglidning och lite långsammare planflykt ett stycke eller en överstegring, för att falla i spin någon meter och sedan inleda en ny attack mot mig där jag står ensam kvar i avundsjuk beundran långt under dem.

© Bengt Axmacher

ersatts av isterbukar, väldiga lår och platta fötter. Köttet var långt ifrån en delikatess, men äggen var både stora och smakliga. Vett att vara rädda för sjömän eller deras hundar hade de inte heller utan lät sig snällt slås ihjäl. De sista exemplaren döddes omkring 1640 av några sjömän från Arnhem, ett vinddrivet fartyg. Det berättas att det sista drontparet, som man tänkt sig att spara, vägrade para sig på grund av kärleksgnabb.

Varför ville dronerna inte utnyttja de vingar de ursprungligen måste ha haft? Varför kom de inte på att flyga för nöjet eller för frihetens och utsiktens skull? För glädjen att se världen från ovan, få perspektiv på tillvaron och hålla sig torra under armarna. Aldrig skulle då jag kommit på tanken att strunta i denna förmåga, om jag haft den; förvärvad av bistert nödtvång genom årmiljoner. Även i en aldrig så komfortabel tillvaro borde denna fantastiska möjlighet att fritt kunna färdas i lufthavet, bevarats istället för att förlösas av lättja och liknöjdhet. Betänker han detta, havsörnen, när han tar några få extra och kanske onödiga tag med sina väldiga vingar högt däruppe i den blå kupan..

Jag fick aldrig nöjet att flyga på egna vingar. Med drakflygning, papperssvalor under lektioner i skolan och med hembyggda modeller av balsa och japanpapper, fick jag trösta mig. Med små enkla segelflygplan, som jag så gärna sett i större format, där jag kunnat krypa in för att själv ta hand om spakarna. Vid den mönstring som gjordes före lumpen 1955, när jag var nitton, sökte jag till både Flygvapnet och Marinen. Ett defekt färgsinne stängde vägen till båda. Segla fick jag göra istället. Segelbåten är som bekant också ett frihetens instrument. Goda vänner som var segelflygare sade mig att känslan i mångt och mycket är densamma. Och mina lyckligaste stunder har jag mycket riktigt upplevt på havet.

Jag tvivlar dock på att de

Högt över mig ser jag från min balkong ofta havsörn, en eller ett par, tyst glidflygande. Vackra dagar sommartid stiger de med termiken. Vida böjar till synes makligt glidande, endast med långa mellanrum tar de ett mäktigt vingtag eller två. Kanske krävs det för blodcirkulationen i stela vingmuskler eller kanske för en liten kurskorrigering. Men för mig känns det som det vore deras variant på gäspning - en markering av att flygandet är en långtråkig nödvändighet? Den där lilla anden, nervöst väntande på sin himmelsfärd i någon vik; var håller den hus idag, tänker han kanske, havsörnen? Svårt för mig att fatta, om det nu är så det ligger till?

I min ungdom byggde jag modeller av segelflygplan, limmade tunna spryglar och smala balsastänger och spände japanpapper över, blötte och torkade så det blev hårt spänt och strök saponlack på emot fukt. Sedan drog jag, springande mot vinden, upp den i höjden med en tunn lina. Så fick den glida för sig själv, alldeles fri, och jag kunde drömma mig upp i den, lite grann som Nils Holgersson, fri på sin gåsarygg, ensam med världen under sig. Ingen som stör. Ingen liten and att jaga rätt på.

Ofrivilligt tänker jag sedan på Raphus Cucullatus - Dronten. Utdöd sedan 250 år ungefär. En stor befordrad fett- och köttklump på drygt 20 kilo med ynkliga vingstumpar. Bosatt på Mauritius i Indiska oceanen, upptäckt i slutet av 1400-talet och ett lättjagat byte precis som Kiwin i Nya Zeeland som, numera rödlistad, lever ett nattligt liv i risiga skyddande skogsmiljöer. Dronten kom flygande till sin ensliga ö för många många tusen år sedan. Till en början liknade den förmodligen en duva - den hör till duvsläktet - men på Mauritius fanns mat i överflöd och inga fiender. Så varför flyga när det räckte med att gå? I mitten av 1400-talet, hade de utvecklats till fågelrikets feta grosshandlartyper. Vingarna hade genom evolutionen tillbakabildats och

ELCENTER
i Söderköping AB

din lokala installatör

Virkesgatan SÖDERKÖPING 0121-131 70

Företaget som leder strömmen

www.elcenter.se

Lördag 22 mars

Barnsliga lördagar på Stinsen – Minibio
Minibio: Astons stenar. Från 3 år. Välkomna!
Kl: 14.00
Plats: Stinsen. Söderköping

Lördag 22 mars

”För kärlekens skull”
En körkonsert med Halsbandet. Kärlekssånger, kaffe och tårtbuffé ingår i entréavgiften som är 100 kr.
Kl: 16.00 - ca. 17.30
Plats: S: t Laurentii församlingshem. Söderköping

Lördag 22 mars

”En sång till Lettland”
Jag har som gymnasiearbete att anordna tre välgörenhetskonserter där alla intäkter oavkortat kommer gå till Lielplaton special school i Lettland.
Kl: 18.00 - 19.30
Plats: Fyllingarums bygdegård. Söderköping

Onsdag 26 mars

Bildträff på Stinsen
Bildträff på Stinsen kring Söderköpingsbilder huvudsakligen tagna kring mitten av 1900-talet.
Kl: 10.00 - 12.00
Plats: Stinsen. Söderköping

Onsdag 26 mars

Skrivarverkstad
För dig som är sugen på att skriva och som har fyllt 12 år eller mer. Välkommen!
Kl: 15.00 - 16.00
Plats: Söderköpings stadsbibliotek, Stinsen. Söderköping

Onsdag 26 mars

Quiz på Stinsen
Frågesport i böckernas värld. Ta en fika och testa dina kunskaper! Tävla själv eller i lag på 2-3 personer. Välkommen!
Kl: 18.30 - 19.30
Plats: Stinsen. Söderköping

KLIMATVECKA 24-30 MARS

Litteraturtips & frågesport
Bli klimatsmart! Besök Stinsen under hela veckan och få litteraturtips och delta i frågesport.
Plats: Stinsen. Söderköping
Torsdag 27 mars KLIMATVECKA 24-30 MARS
Nyfiken på - Pär Holmgren - Ny istid eller blir det bara varmare?
Nyfiken på är samtal kring radikala och spännande kultur- och samhällsteman. I kvällens samtal möter vi Pär Holmgren. Meteorolog med passion för klimatfrågor. Han föreläser om kopplingarna mellan befolkningstillväxt, klimatförändringar och hur det påverkar våra livsvillkor. Välkomna!
Kl: 18.30 - 20.00
Plats: Stinsen. Söderköping

Lördag 29 mars

Bodagen
Serander Fastighetsförmedling arrangerar sedan 2009 i samarbete med Handelsbanken Söderköping, Bodagen, på Söderköpings Brunn.
Kl: 11.00 - 14.00
Plats: Söderköpings Brunn. Söderköping

Lördag 29 mars

”En sång till Lettland”
Jag har som gymnasieläroverkare anordnat tre välgörenhetskonserter där alla intäkter oavkortat kommer gå till Lielplatone special school i Lettland.
Kl: 18.00 - 19.30

Plats: Salong Ramunder . Söderköping

Lördag 29 mars KLIMATVECKA 24-30 MARS

Vilken lampa ska jag välja?
”Vilken lampa ska jag välja?” Belysningsinformatör Sven-Ola Lundgren informerar. Drop in för alla som undrar vad som ersätter den gamla glödlampan. Varmt välkomna!
Kl: 13.00

Plats: Stinsen. Söderköping

Lördag 29 mars

Barnsliga lördagar på Stinsen - Skapande verkstad
Skapande verkstad med Anna-Lena Rydberg. Från 3 år.
Välkomna!
Kl: 14.00

Plats: Stinsen. Söderköping

Lördag 29 mars KLIMATVECKA 24-30 MARS

Earth Hour
Runt om i världen släcker vi ner för klimatets skull. Hämta ett gratis ljus på Stinsen under veckan. Läs mer på www.earthhour.org Varmt välkomna!
Kl: 20.30 - 21.30

Plats: Söderköping

Söndag 30 mars KLIMATVECKA 24-30 MARS

Barnteater - Ivar, Knutte och Katten med Musikteater Gulasch
Ett musikaliskt triangeldrama om vår miljö. Två musikaliska gubbar ska bli moderna och klimatsmarta. 4 - 10 år. Biljetter finns att köpa på Turistbyrån, Stinsen: 0121-181 60, och vid entrén.
Kl: 14.00

Plats: Bergaskolans gymnastiksal. Söderköping

Måndag 31 mars

DAGBIO: Boktjuven
Drama baserat på succéboken.
Kl: 13.00

Plats: Söderköpings Bio (Salong Ramunder). Söderköping

Tisdag 1 april

Rotarykonsert
Rotarykonsert i S:t Laurentii kyrka med Anna Sahlene och musikskolans körer.
Kl: 19.00
Plats: S:t Laurentii kyrka. Söderköping

Onsdag 2 april

Rotarykonsert
Rotarykonsert i S:t Laurentii kyrka med Anna Sahlene och musikskolans körer
Kl: 19.00
Plats: S:t Laurentii kyrka. Söderköping

Onsdag 2 april

Bildträff på Stinsen
Bildträff på Stinsen kring Söderköpingsbilder huvudsakligen tagna från mitten av 1900-talet.
Kl: 10.00-12.00
Plats: Stinsen. Söderköping

8 mars – 4 april

Hälsning från Söderköping - en vykortsutställning
Utställningen skildrar Söderköping under tidsepoken från 1910-1950. Här visas bland annat vykort från Söderköpings Brunn, handeln på stadens gator och torg, kanalens båttrafik och lugnet i Drothemskvarteren. Vykorten visar hur Söderköpings stadsbebyggelse utvecklats, från en sliten och fattig stad till en modern stad med stora framtidsvisioner.
Plats: Stinsen. Söderköping

22 februari – 5 april

Drop-in Handarbetscafé
Du som vill vara med i vårt gäng och Sticka, Virka eller Brodera är hjärtligt välkommen till oss.
Plats: Gamboden Smycken & Annat . Söderköping

Lördag 5 april

Trädgårdsdag på Stinsen
Inspirationsdag med tema trädgård på Stinsen.
Kl: 11.00 - 15.00
Plats: Stinsen. Söderköping

Lördag 5 april

Barnsliga lördagar på Stinsen - Brandmannens sagostund
Möt en riktig brandman som läser sagor! Från 3 år.
Kl: 14.00
Plats: Stinsen. Söderköping

Tisdag 8 april

ÅLSKADE OPEROR - Puccini II – Musikkåseri
Musikkåserier med Stig Jacobsson. Kvällens tema Puccini II.
Kl: 17.30 - 19.00
Plats: Stinsen. Söderköping

Onsdag 9 april

Bildträff på Stinsen
Bildträff på Stinsen kring Söderköpingsbilder huvudsakligen från mitten av 1900-talet.
Kl: 10.00-12.00
Plats: Stinsen. Söderköping

Onsdag 9 april

Skrivarkonst
För dig som är sugen på att skriva och som har fyllt 12 år eller mer.
Kl: 15.00-16.00
Plats: Söderköpings stadsbibliotek, Stinsen. Söderköping

Torsdag 10 april

Nyfiken på - Görrel Espelund - Möten bredvid allfartsvägarna
Nyfiken på är samtal kring radikala och spännande kultur- och samhällsteman. I kvällens samtal möter vi Görrel Espelund, Journalist och författare som skrivit boken ”Kap till Kairo”. 2011 gjorde hon en reportageresa och körde den legendariska sträckan Kapstaden-Kairo. Välkomna!
Kl: 18.30 - 20.00
Plats: Stinsen. Söderköping

Torsdag 10 april

Gillesträff Berättarkväll och Årsmöte
Östgötsk kulturhistoria gåramålningar. Albin Lindkvist Östergötlands Arkivförbund berättar om hur han kartlagt gåramålningar i Östergötland.
Kl: 19.00
Plats: S:t Laurentii församlingshem. Söderköping

Torsdag 10 april

Modevisning
Kom och njut av vårens modekläder från Parants dammode
Kl: 19.00
Plats: Drothems församlingshem. Söderköping

Lördag 12 april

Barnsliga lördagar på Stinsen - Skapande verkstad
Skapande verkstad med Ola Niklasson. Från 3 år.
Kl: 14.00
Plats: Stinsen. Söderköping

Måndag 14 april

DAGBIO: En familj - August: Osage County
Måste man älska sin familj? Drama baserat på Pulitzerbelönade Tracy Letts kritikerrosade pjäs.
Kl: 13.00
Plats: Söderköpings Bio (Salong Ramunder). Söderköping

Onsdag 23 april

Gillesträff. Att vårda hus med historia
Byggnadsantikvarie Marie Hagsten Östergötlands museum berättar.
Kl: 18.30
Plats: Trivialen Museet. Söderköping

Tisdag 22 april

Deklarationshjälp på Stinsen
Behöver du råd och hjälp med din deklaration? Skatteverkets representeranter ger deklareringshjälp på Infokontoret.
Kl: 16.00-18.00
Plats: Infokontoret i Stinsen. Söderköping

Onsdag 23 april

Deklarationshjälp på Stinsen
Behöver du råd och hjälp med din deklaration? Skatteverkets representeranter ger deklareringshjälp på Infokontoret.
Kl: 10.00 – 12.00
Plats: Infokontoret i Stinsen. Söderköping

Lördag 26 april

Mogatamarken
Knallar, loppis, ponnyridning mm
Kl: 10.00-15.00
Plats: Mogata skola. Söderköping

Söndag 27 april

Barnteater - Sov du? med Embla dans och teater
En dansakrobatisk, fartfylld och vaken föreställning om två vänner och deras senaste äventyr när de sov över hos varandra. 4-8 år. Biljetter finns att köpa på Turistbyrån, Stinsen: 0121-181 60, och vid entrén. Välkomna!
Kl: 14.00
Plats: Bergaskolans gymnastiksal. Söderköping

Söndag 4 maj

Ramundermarken
Ramundermarken i Söderköping med uppträdande från scen. ca 150 knallar ankrace 2300 st ankor tävlar.
Kl: 9.45 – 17.00
Plats: Hela Söderköping. Söderköping

Lördag 10 maj

Familjevandring - under Ramunderbergets dag
Vi tittar på och lär oss mer om naturreservatets växter och djur.
Kl: 11.00 - 12.30
Plats: samling vid Petersburg /Ramunderberget. Söderköping

Lördag 10 maj

Familjedag på Petersburg
Prova på aktiviteter, korvgrillning, naturvandring, tipspromenader och mycket mer

Kl: 10.00 – 15.00

Plats: Petersburgs friluftsområde. Söderköping

Lördag 17 maj

Söderköpings undre värd
Kulturhusvandring. Med start vid Söderköpings Rådhus besöker vi och tittar ner i källare med intressant historia.
Kl: 10.00
Plats: Rådhuset Söderköping. Söderköping

Lördag 24 maj

Blomstervandring med historier från förr
Blomstervandring med historier från förr. Från Mon åker vi båt till Kallsö i S:t Anna skärgård.
Kl: 11.00 - 16.00
Plats: turen utgår från Mon till Kallsö. S:t Anna

Torsdag 29 maj

Guidad tur på Natur- och kulturstigen – Tyrislöt
Välkommen till en guidad tur på natur- och kulturstigen. En lätt vandring erbjuds på grusvägar och över kuperade naturstigar.
Kl: 10.00 - 13.00
Plats: Samling: Skärgårdsmuseet i Tyrislöt. S:t Anna.

Söndag 1 juni

Ung på 50-talet. Säsongsinviigning
Temautställning om undomscafé på 50-talet. Servering modell 50-tal.
Kl: 13.00
Plats: Stadshistoriska museet. Söderköping

8 februari – 21 juni

Hästis på Alboga
Nyfiken på hästar? Kom och lär dig hur man tar hand om hästen före, under och efter ridning!
Kl: 10.00-11.00
Plats: Stall Alboga. Söderköping

2 februari – 22 juni

Prova på ridning
Sugen på att prova på att rida? Välkommen till Albogas anläggning på söndagar, då vi anordnar prova på ridning för barn och vuxna i alla åldrar!
Kl: 14.00-14.30 samt kl. 14.30-15.00
Plats: Stall Alboga. Söderköping

För mer och uppdaterad information, samt onlinebokning för vissa av evenemangen se www.soderkoping.se/evenemang.

18 maj Skällviksborgs Dag

**Plats: Skällviks Borg
Tid: 18 maj kl 1300**

**Skällviks Borgs Vänner guidar
Riksantikvarieämbetet visar material
Delar av utställningen om Skällviks Borg
Aktiviteter med historiska inslag
Spel ur Skällviks borgs historia
Utskänkning mm
Följ skyltar vid Stegeborg**

www.skallviksborg.se

Någon, eller några få, förargar för alla andra Miljösvin härjar

Visst är det tråkigt att det fortfarande finns miljösvin - folk som vevar ner sidorutan och vråker allsköns skräp längs våra vägar. Längs vägen Mogata till åtminstone Stegeborg fylls skräpet på ideligen. Någon med förkärlek till färdigmat från MAX kastar hela förpackningar med påse muggar, sugrör, plastlock ”brickor” och annat rakt ut i naturen. Cigarettförpackningar, oftast av märket Pall Mall kastas också ut. Och olika sorters flaskor och drickaburkar. Förövaren verkar även ha böjelse för Dajm.

Det här är OLAGLIGT - är straffbart. Och är fruktansvärt trist att uppleva. Vi har en underbar natur här i Sverige. Sätt fast dem som svinar ner!

Plåtburkar, som hamnar på åkermark, utgör en betydande fara för kreatur, som efter att burken smulats sönder i smådelar av jordbruksmaskiner så småningom hamnar i ensilageförpackningar - dvs i föda för våra djur. Stort lidande kan bli följden om djuren får i sig dessa rester.

Håll vår natur ren!

Vidar Jansson

Fix
konditori

0121-13960

Figurtårter
Smörgåstårter
Färskt bröd
Smörgåsar
Konditorivaror

**En av Sveriges
största tygaffärer**

**Vårens & sommarens
NYHETER**

**Massor med
reatyger för 30:-/m**

webshop
www.jofotex.se

**FIX PUNKTENS
SKO & NYCKELSERVICE**

**Cykelreparationer
Dragkedjor till jackor
Syr båtkapell**

Service på Cyklar

NU 250:- (ord 350:-)

För cyklar ansvaras högst 3 månader
0121-14765

**Tårter
Smörgåsar
Smörgåstårter
Hembakat bröd
Exotiska brickor**

**Eget hantverk
från utsökta råvaror
till det läckra
på ditt bord**

TartFixarn

0121-15555 0739-624646 www.lumiere.nu/tartfixarn

**Bromsa ditt
åldrande
börja träna**

För mer info eller boka din
medlemsrådgivning på
traningsverket@telia.com
eller ring 0121-14261,
0708-13 26 35
www.traningsverket.com

**Kom i form
till
sommaren!**

Bli medlem nu
så ingår 5 tim personlig
träning till ett värde av
2425 kr.

Erbjudandet gäller t o m 10/4 2014

TRÄNINGSVÄRKET

Jofotex

- en affärsidé som håller

Johnny Forsell arbetade på Fix barnkläder, när hela Fixområdet upptogs av detta företag som en tid ansågs vara ledande inom kvalitetsbarnkläder. Men det var då. Tiderna förändrades snabbt och företaget hann inte med den ökande konkurrensen från utländska företag. Företaget lade ned sin verksamhet och Fixområdet stod tomt ett tag efter det att stora delar av maskinerna avyttrats.

Johnny Forsell stod utan jobb. Men han hade massor med kontakter sedan Fix-tiden och började sälja textilier för danska, franska, engelska och även spanska företag.

Efter svenskt EU-medlemskap blev det svårigheter i relationerna ländernas agenter emellan. Han började då att köpa in varor för egen försäljning till konsumenter.

Det började med utestånd på Vintervadsplan.

Efter en tid blev lokaler tomma i den gula byggnad som Taxi var inrymt i på Stationsområdet. Men den byggnaden rivningshotades, så Johnny sökte sig till Fixområdet, som nu Mandamus tagit över.

Mitt inne i Fixområdet erbjöds lokaler. Där startade Johnny sin verksamhet. Men även den byggnaden uppvisade brister och kom att rivas.

Då flyttades verksamheten till nuvarande lokaler.

Hela området kom så småningom i händerna på fastighetsägare Bernhard Lebourne.

Sedan dess har det varit turbulent på Fixområdet. Men Jofotex finns kvar.

Jag frågar Johnny lite om hur han ser på företagande.:
- En av faktorerna, som vi upplever som viktig, är att söka riktigt bra medarbetare och ge dem förtroende. Det "växer" de med. Vi är nu 10 personer i verksamheten.

- Vi står alltid till förfogande och har öppet när våra kunder, ibland hela busslaster, kan besöka oss.

Material i butiken köper vi från bl a England, Danmark, Holland, och Spanien samt en del från svenska grossister.

Iden är: Billigt in - Billigt ut, avslutar Johnny.

Vidar Jansson

Det är alltid trevlig stämning på Jofotex

Yvonne och Johnny Forsell

ATV & FRITID

i nya lokaler på Hamra industriområde

Nyligen flyttade det framgångsrika företaget ATV & FRITID sin verksamhet till Hamra industriområde.

Tidigare bedrevs verksamheten från lokaler nära Yxel-torpsviken.

De nya lokalerna är stora. Här finns gott om plats för både utställning, verkstad och lager.

Avsikten med flytten är, enligt Torgny, att vara närmare

vägar och övrig service som är nödvändig för företaget.

- Vi är mycket nöjda med flytten så här långt. Det återstår en del jobb innan vi kommit helt på plats.

Som utomstående kan man undra hur de ska få till område för demonstrationskörning av fordon. Men det jobbar de säkert på.

I sommarnumret av lilla tidningen återkommer vi med

ett längre reportage.

Vi ska också försöka analysera företagets framgångsfaktorer.

lilla tidningen önskar företagsledning och medarbetare lycka till på den nya platsen.

Vidar Jansson

Stinsen blommar! Trädgårdsdagen 5 april

Nu är det åter dags för Stinsen trädgårdsdag – en inspirationsdag för alla med värkänslor!

Under lördagen kan du lyssna på föredrag och råd från trädgårdsexperter, inspiratörer, författare och föreningar. Här finns också utställare som lockar med allt från grepar och växthus till de skiraste vårblommor. Dagen erbjuder något för alla antingen du är trädgårdsentusiast sedan många år eller har ett nyväckt intresse för odling.

Några axplock ur programmet:

Föreläsningar av ingen mindre än författaren till *Handbok för köksträdgården*, även kallad "Sveriges mesta trädgårdstant", Lena Israels-son. Hon har under många år varit folkkär som jour-

nalist i tidningen *Land* och skrivit ett stort antal böcker som tar upp allehanda teman inom odling. Dagens två föreläsningar lägger fokus på grönsaksodling och cityodling. För de yngre besökarna rycker Vetenskaparnas pedagogiska verkstad ut. Med Peter Lindström i spetsen kommer de finnas på plats för att förklara hur ett frö kan gro och förvandlas till en vacker blomma. Givetvis får barnen ta med sitt nysatta frö hem och se det växa. I Stinsen möter du även några av stadens blomsterhandlare, florister från Himmelstalundsgymnasiet samt personal från kommunens idrott- och fritidsavdelning som informerar om kolonilotter. Kompostexperten Bengt Flärdh lär dig allt om kompostering och visar ympning.

Ett kärt återseende är också Pelargonsällskapet. De vär-

nar om denna tacksamma blomma som blivit en självklarhet i vart och vartannat svensk hem. Likaså kommer Örtagårdsföreningen att finnas på plats i år igen. I många år har deras centralt belägna oas i Söderköping fungerat som en inspirationskälla för odlare och andra intressenter. S:t Ragnhilds trädgårdsförening ökar vårt kunskande om trädgård och kommer dagen till ära fördjupa våra kunskaper kring fröer. Föreningen är också medarrangör till föreläsningarna av Lena Israels-son. Givetvis ska ingen gå hungrig från denna väldoftande och färgsprakande tillställning. Under dagen serverar Café Stinsen sina läckerheter och säljer närproducerade varor.

Varmt välkommen till Stinsens Trädgårdsdag!

Linda Staaf

ॐ Kundaliniyoga

VÄLKOMMEN TILL KONSTYOGA

FESTIVAL I SÖDERKÖPING
25 - 27 april 2014

Festivalen hålls på Waldorfskolan
i Söderköping

- Kundaliniyoga
- Meditation
- Levande musik
- Sadhana "morgonyoga"
- Mantrasång
- Gong
- Frigörande målning
- Konstvisning
- Ayurvedisk, vegetarisk och ekologisk mat serveras
- Försäljning av yogaprodukter, Visning av ny kollektion av yogakläder, musik mm

Arrangörer:
Anne-Louise Kroon
Kathleen Ginyard
Jan Lunde

Anmälan & Info: konstyoga.studio.nu

medisox

Fabriksförsäljning Stödstrumpor

Välkomna till vår butik
Nu med massor av Nyheter

Comfort-Trend-Office- Hiking- Travel –Sport

Travel i Skinlife och Comfort i Bomull. Nylon knästrumpor, Stay Ups och Strumpbyxor.
Sport kompressionsstrumpa med Coolmax i foten för vama dagar och ull för kalla dagar.

En strumpa för alla tillfällen

Välkomna!

<p>Öppettider Månd-tors 8-18 Fred 8-15 1:a Lördag i månaden 10-14 0121-15940</p>	<p>www.medisox.se Medisox AB Ringvägen 44 614 31 Söderköping 0121-15940 fax 0121-15941</p>	<p>10% mot uppvisande av denna kupong KAN kombineras med andra erbjudanden. Gäller tom juni 2014</p>
---	--	--

Att handla i din lokala butik ger "Mer"

Skönber

Ett besök i någon av Söderköpings små butiker och serviceföretag ger dig troligen en annorlunda shoppingupplevelse och mycket "Mer". Hos oss hittar du butiker där kvalitet går före kvantitet och sortimentet anpassats efter kundernas önskemål.

Här finns det moderna tillsammans med det gamla och genuina. I det stora landet i väster blåser förändringens vindar- Glöm stora köpcentrum och gallerior, nu ska man handla lokalt. Kila ner på hörnet och köpa sitt morgonkaffe och färskt bröd och frukt. Visst, boka frisören och terapeuten på Internet via sin telefon, men jag vill ha den som ligger nära mig så att jag efter min behandling lugnt kan ta mig hem och njuta av upplevelsen och kanske vila. Trenden går också emot att det är viktigt att köpa lokalt producerade produkter och även lokalt odlat i mån av tillgång för att känna att man fortfarande har en lokal identitet som är viktig att bevara. Den nya trenden är även på väg till Sverige och Söderköping. Fast vi här ute "på landet" brukar vara lite senare i vår reaktion. Men visst vill vi också känna att vår bygd är viktig och speciell och därmed handla lokalt för att få behålla "själen i vår bygd"?

med" och försöker kommunicera med våra kunder! Det är också en ny trend och den ska vi utveckla så att även du som bor utanför centralorten kan känna av god service och får veta vad som händer. I Söderköping finns verkligen spännande butiker med hög kvalitet och service och alla med ett mer eller mindre unikt utbud. För en hög servicenivå och gott bemötande är utmärkande för våra butiker, restauranger, caféer och serviceföretag. För oss är det viktigt med en kunnig och serviceinriktad personal som kan svara på frågor och hjälpa dig som kund att hitta det du efterfrågar. Så var frågvis! Det gör att vi måste förnya och förbättra och höja vår servicegrad mot det som ligger i tiden.

I våra kvarter runt Skönbergagatan kan du uppleva och handla det mesta. På detta uppslag finns ett urval, men säkert kommer du att hitta egna butikspärlor under stövtågen i Söderköpings affärskvarter. Väg i väg längs hela Skönbergagatan ligger butiker, frisörer, caféer och serviceföretag. Vik runt hörnet och du hittar fler!

Behöver du en karta eller information så vänd dig till vårt Turistserviceställe i Kaffebönans butik. Där kan du få kartor, parkeringsskiva och information om vad som händer just nu i vår lilla stad. Närmast förbereder vi oss inför turistsäsongen men vill gärna att våra kommuninvånare ska "känna sig hemma" och nöjda med utbudet och nu närmast är det dags för det nu återkommande arrangemanget "En dag för barnen" och senare den traditionella Junimarknaden! Då flyttar alla våra butiker tillsammans med restauranger och caféer ut på gator och torg och vi kommer att bidra till att det blir en härlig marknadsdag med tyngdpunkt på att visa upp och marknadsföra det rika lokala utbudet.

Välkommen till Söderköping och handla lokalt och få "Mer" på köpet!

Upptäck oss och vi kommer att ta väl hand om dig.

Med vänlig hälsning

Ann-Louise Kroon

Vi glädjer oss åt att det blir fler kunder som upptäckt att närhet och personlig service ger "Mer" i form av mindre stress och mer välmående. Det är trevliga möten i butiken med personal som känner igen dig och till och med kan föreslå något som de vet intresserar dig. Det är trevligt att få tid att prata och fråga och kanske kunna be om ett smakråd och känna att man får ett personligt sådant. Det är lätt att kunna beställa en vara i viss form, färg eller märke utöver affärens sortiment, vilket också är ett mervärde som uppskattas. Det är också service att sedan få ett telefonsamtal eller en hälsning via SMS att nu har min vara kommit. Ny teknik är användbar som ett mervärde och förenklar vardagen. Du har väl upptäckt att de flesta våra lokala butiker har både egna fina hemsidor och även finns i sociala medier såsom på Facebook och Instagram? Där kan du få tips om nyheter, speciella kampanjer och allt som händer i våra butiker. Men också hemifrån ställa frågor och få snabbt svar. Så visst "hänger vi

KAFFEBÖNAN

SKÖNBERGAGATAN 12 • SÖDERKÖPING

På köpet!

Vid köp av två valfria Weledaprodukter får du en Calendula Shampoo & Body Wash*

MÅND-FRED 10-18 • LÖRD 11-15
TEL 0121-100 43 • WWW.KROONSHALSA.SE

*erbjudandet gäller till 31/5

Du kan själv påverka din pension!

Gör aktiva val för en bättre pension. Samlar du allt hos oss får du dessutom överblick och koll på hela din pension.

Swedbank

Välkommen till Swedbank i Söderköping 0121-19700

www.swedbank.se

Under vår semesterresa i september, ville vi se den gamla medeltida staden Cremieu i Frankrike.

När vi anlände var hela staden avspärrad. Dagen därpå skulle det vara medeltidsdagar i den gamla staden, sas det. Vi bestämde oss för att stanna.

Det hela inleddes med ett "tåg" som drog genom staden. Det måste ha engagerat hela trakten, för maken till tåg har vi aldrig sett. Det dröjde en och en halv timme för tåget att passera där vi stod. Här fanns allt och mycket mer.

Som ni kan se på bilderna, är traktens dräkter i tågets början (bilden närmast till höger) inte helt olika vår söderköpingsdräkt. Andra färger bara.

Allt var representerat i tåget: Borgmästare med garde, adel, präster, borgare, bönder, riddare, fåraherdar, musikanter, clownar, de olika skräna med sina standerter, tiggare och spetsiska.

Det är omöjligt att räkna upp allt vi såg.

Det serverades medeltida måltider, bjöds på medeltida danser och spel, såldes medeltida hantverk och så vidare.

På kvällen samlades det till ett jättestort Gästabud i en lokal som stod kvar från medeltiden. Här var stämningen

hög vill jag lova. Ni ser en liten del av lokalen uppe till höger. Den var placerad på stora torget.

Tornerspel hörde självfallet också till, fast på naturskön plats strax utanför stadsmuren.

...och över allt vaktade den högt belägga medeltida borgen.

Cremieu - ca 3 mil öster om Lyon.

Vilken Fest! Vilken Helg!

Besök den om du har vägar förbi i september. Du blir garanterat inte besviken.

Vidar Jansson

Några bilder från Cremieu i Frankrike - medeltidsdagarna i september

Nytt i butiken
MICHAEL KORS

Optiker Andersson Var rädd om dina ögon
Skönbergag 9 Söderk
Tel 0121-131 20

En satsning på dans i det offentliga rummet

Under våren bjuder Söderköpings Teaterförening och Information och kultur publiken på fyra mycket varierade barnföreställningar i Bergahallen. – Det är särskilt roligt att kunna erbjuda även de yngsta i Söderköping varierad kultur av riktigt hög klass och från olika delar av Sverige, säger Carl Gustaf Pettersson, kassör i Söderköpings Teaterföreningen. Föreställningarna behandlar olika teman som till exempel rädsla eller klimatfrågor. I samband med "Dansens vecka" i Östergötland, 24-29 april, kommer Embla dans och teater från Stockholm med dansföreställningen *Sov du?* En fartfylld och vaken föreställning om två vänner och deras senaste äventyr när de sov över hos varandra.

Fokus på dans kommer det vara redan den 30 mars då det är audition för de ungdomar som vill delta i projektet *Ett drömsommarjobb*. Syftet med projektet är att ge unga dansare en möjlighet att för-

djupa sig i den konstnärliga dansen samt ge en spännande upplevelse av stadsmiljön. Dansen i Östergötland är på väg framåt med bland annat det nybyggda Dansens hus i Linköping samt en ny dansutvecklare i regionen som aktivt arbetar för dansens spridning. *Ett drömsommarjobb* är en utomordentlig möjlighet för unga dansare i Östergötland att få erfarenhet av vad yrket dansare innebär och Söderköpings kommun erbjuder två ungdomar i åk 1 och 2 på gymnasiet att delta i projektet med ferielön. Under 3 veckor kommer ungdomarna att jobba med en föreställning tillsammans med professionella dansare och koreografer. De får erfarenhet av att skapa, uttrycka sig och instudera dans samt jobba med en scenisk produktion med alla de olika moment det innebär som repetitioner, marknadsföring, scenkostym, rekvisita och föreställning. Projektet genomfördes för första gången 2013 och då skapades föreställningen

En guidad tur i dansens tecken. Slutprodukten för 2014 är en utomhusföreställning som kommer att turnera runt i Östergötland i sommar. I Söderköpings kommun planeras det för två föreställningar, en i Söderköping och en i skärgården. Koreografin kommer att helt att vara i det offentliga rummet. Dansen är tänkt att bejaka och utmana platsen och dess funktion. Initiativtagare till projektet är de professionella dansgrupperna IMPRO.NU och TROMÅKI DANCE COMPANY och deras respektive koreografer, Anna Trobäck, Silja Koivumäki och Jessica Rezko, Sophia Örnell. Med projektet vill man stärka och utveckla ungdomarna samt synliggöra dansen regionalt och tillgängliggöra den för fler.

Linda Staaf

Välkommen in!

Öppet måndagar & torsdagar 9 - 17

Kom gärna in, så bjuder vi på en kopp kaffe!

HÄLSNINGAR MARIE ANDERSSON, FONUS SÖDERKÖPING

FONUS

ÖST

SKÖNBERGAGATAN 11 • TEL 0121-146 40 • WWW.FONUSOST.SE

Söderköpings Bokhandel

- en kulturell mötesplats

Del av antikariatet

Min far var en sann bokälskare och tog ofta med oss barn till sina favoriter bland Stockholms boklädor och antikariat. En del var stora, andra var små. En del hade gamla anor, andra var ganska nyöppnade, men alla hade de en speciell och fantasieggande atmosfär. En märklig blandning av noggrann ordning och brokig mångfald. Man gick där mellan överfyllda bord och hyllor, insöp doften och förundrades över alla hyllor, som ibland klättrade så högt upp efter väggarna att det krävdes stege för att nå dem.

Jag har behållit min fascination för bokaffärer och senare i livet hittat mina egna pärlor. Som Akademiska Bokhandeln i Helsingfors med sin vackra inredning ritad av Alvar Aalto och Barnes & Noble i New York med fem våningar fyllda med böcker som du får ta ur hyllan, sätta dig ner och läsa och ställa ifrån dig på en särskild hylla om du bestämmer dig för att inte köpa något. Hos Shakespeare & Company i Paris kan unga författare få en sängplats och bo mitt i bokmyllret.

Och sist men inte minst vår egen anrika Söderköpings Bokhandel som nästa år fyller 200 år och som jag och min familj under många år vid passagen av Söderköping besökte för att ladda upp med böcker inför sommarens seglats!

I dag går tyvärr många gamla fina bokaffärer i graven. Böcker lämpar sig väl för postbefordran och konkurrensen från näthandeln är svår. Resultatet blir ofta att man försöker få butiken att överleva genom att mer och mer bli en diversehandel. Den, som med andra medel skall orka ta upp kampen och försöka behålla bokhandeln särart, måste ha stor passion för böcker och vara mycket kreativ och iderik. Det gäller att kunna förklara att det finns ett mervärde i att fysiskt stiga in i bokhandeln.

Den 1 december 2013 övertogs Söderköpings Bokhandel på Storgatan 7 av paret Anders Karlin och Louise Malmström som nu med både passion och entusiasm går in i rollen som bokhandlare. De har båda genom sina tidigare yrkesliv många kulturkontakter, som de räknar med att kunna utnyttja, och har stort engagemang för sitt gemensamma projekt. Anders har i 20 år arbetat som intendent vid Norrköpings Stadsmuseum och Louise är i botten svensklärare och fram till årets val förtröendevald riksdagskvinna på heltid.

Idéer har de gott om. Anders ser fram emot att få förverkliga en gammal dröm att starta en antikvariats-hörna. Han helt enkelt gillar böcker och har under hela livet samlat, letat, funnit och

beställt. För att få en större kundkrets är hans tanke att ansluta antikariatet till de skandinaviska antikvariats gemensamma nätmarknad antikariat.net. Louise brinner för folkbildning och speciellt för hur vi skall få barn att läsa mer. Hon vill starta programverksamhet för både barn och vuxna och samarbetar gärna med kommunen, föreningar, skolor och biblioteket.

Deras förhoppning är att bokhandeln skall bli en kulturaktör i Söderköping med t.ex. temakvällar, läsecirklar, skrivarcirklar, författarbesök och sagostunder - att verkligen kompensera för det, som näthandeln inte kan erbjuda och satsa på det sociala och lokala. Bokhandeln skall bli en naturlig kulturell mötesplats, kunderna skall uppleva trivsamt och lokalen skall inbjuda till spontana besök. För att löpande berätta om vad som är på gång kommer man att ungefär en gång i månaden sända ut ett fylligt nyhetsbrev.

Lokalerna kommer under våren att disponeras om så att antikvariatsdelen får ett trevligt utrymme i det innersta rummet, som också är tänkt att användas till litteraturcirklar o. dyl. I det främsta rummet tänker man sig en mysig och inbjudande avdelning för barn- och ungdomsböcker med plats för sagostunder. Väggar och bord skall täckas av böcker och ingenting annat. Två riktigt härliga läsfätöljer är redan på plats för dem, som vill sitta ner och bläddra ett tag i någon bok.

Anders kommer att arbeta i affären på heltid medan Louise kommer att finnas i bakgrunden, arbeta med marknadsföringen och endast finnas på plats då hon behövs. Så fort formaliteterna är avklarade kommer bokhandeln att ändra namn till Söderköpings Bokhandel & Antikariat. (Kanske redan genomförd då tidningen går i tryck)

Gör ett besök i affären, sup in atmosfären, gläds åt att Söderköping har sin anrika bokhandel kvar och anmäl att Du vill prenumerera på nyhetsbrevet! Louise och Anders tar också gärna emot önskemål och förslag på aktiviteter.

lilla tidningen önskar Louise och Anders lycka till!

Till sist ett lästips för den bok- eller boklädeintresserade: "Brev till en bokhandel" av Helene Hanff. En tjugo år lång brevväxling mellan en bokälskande amerikanska och ett engelskt antikariat.

Birgitta Ahlbom

Earth Hour i Söderköping blev en hel klimatvecka!

Earth Hour är världens största miljömanifestation. Miljoners människor över hela världen visar sitt engagemang genom att släcka ljuset under en timmes tid. I år är det lördagen den 29 mars som vi ska släcka våra lampor mellan 20:30 – 21:30.

I Söderköping uppmärksammar tekniska förvaltningens energi- och klimatstrateg Sandra Ljungdahl Earth Hour genom en hel veckas olika aktiviteter. Föreläsningar, barnteater och frågesport ingår. Dessutom bjuder hon på ett eget recept med enkla åtgärder vi alla kan göra i arbetet för en bättre miljö:

- **Köp mer ekologiskt, bra för både dig och miljön**
- **Fundera på hur just du kan spara energi i ditt hem och köp grön el**
- **Ät mer grönsaker och mindre kött, släng mindre mat**
- **Gå och cykla mer, ren vinst för både dig och miljön!**

Att råden är väl underbyggda kan vi lita på. Sandra, som varit anställd i Söderköpings kommun sedan sommaren 2012, har fem års utbildning inom miljövetenskap. Valet av utbildning var självklart, för Sandra är energi- och miljöfrågorna viktiga. Dessutom älskar hon djur, hon har tre egna hästar, tre katter och två kaniner!

Cykla mer – ett sätt att nå energimålen

Sandra arbetar utifrån Söderköpings kommuns kli-

matstrategi med energiplan som innehåller mål om minskade utsläpp och minskad energianvändning. För att åstadkomma förändring behöver kunskap spridas och kommunen deltar i olika regionala projekt såsom "Energikuppen" som syftar till att ge upphandlare ökad kunskap om vilka energi- och klimatkrav som kan ställas i offentlig upphandling. Mycket handlar om beteendeförändringar, hur gör man rent konkret? Bland annat ska varje förvaltning ha egna energi- och klimatmål. Socialförvaltningen antog sina mål i december 2013 och ska under 2014 jobba med att bland annat öka andelen tjänsteresor via cykel och utbildade medarbetare i sparsam körning

För dem som bilpendlar mellan Norrköping och Söderköping startar i vår ett projekt där testresenärer erbjuds möjligheten att prova på att åka buss gratis under en period.

Slå gärna en signal

Har ni frågor om klimat och energianvändning går det bra att slå en signal eller maila till Sandra. Det kan handla om allt från energiförbrukning i gamla kylskåp till hur långt man kan köra med en elbil!

sandra.ljungdahl@soderkoping.se
0121-181 14

Sandra Ljungdahl

Restaurang Rådhuset

Se upp alla krögare!

För snart 2 år sedan började restaurangen intill Rådhuset leva upp igen.

Lägg namnet Craig Hill på minnet. Här är i sammandrag den nästan otroliga historien om en man med visioner, vilja och en obändlig energi. Lägg till en enastående känsla för delikata rätter.

Craig är från Nys Zeeland. Han utbildade sig till kock med visionen att bli riktigt uppskattad för sitt kök.

I sitt hemland fick han större och större uppskattning och förtroende. Han avancerade från den ena chefstjänsten till den andra. Blev berömd. Så berömd att han erbjuds chefsbefattningar på 5-stjärniga hotell i London.

Även här kom berömmelsen. Hans londontid slutade med att han var chef över 5 restauranger vid Royal Albert Hall.

Det mest spektakulära var när han svarade för en lyxmåltid för 5000 personer samtidigt. Under sig hade han inte mindre än 40 underchefer som serverade i 3 våningar vid The Last Night of The Proms.

Därmed hade han nått toppen av en fantastisk karriär. Arbetet innebar emellertid en

alltför stor arbetsbörda: att alltid vara tillgänglig 7 dagar i veckan.

Han beslutade sig för att fara hem till Nya Zeeland. Det var inte så svårt att få jobb med de meriterna.

Ett intressant uppdrag var på en ö utanför Aukland. En stor och välkänd vingård, Te Whau, känd för sina utmärkta viner, behövde någon som kunde förena härligt vin med underbar mat. Det blev Craigs jobb och han lyckades så väl att han fick utmärkelser så långt bort som i New York.

Ön var lite speciell, berättar Craig. På ena sidan bodde och verkade konstnärer. Där var en bohemisk miljö.

På andra sidan var förhållandet det motsatta. Där bodde de allra medt välbärgade. De hade sina lyxvillor vid stranden. När det blev ebb, kom jetfolket inflygande med egna helikoptrar och landade på den torrlagda stranden. Helikoptrat i massor upptog strandlinjen.

Vid dessa partyn stod Craig för maten. Ja till och med när han var kvar och verkade i London, betalade festarrangören för resa till Nya Zeeland.

Till detta ska vi säga att "den arga kocken" i TV programmen, han som äger åskilliga restauranger världen över - han och Craig har utbildats av samme mentor.

Under sin londontid träffade Craig Gabriella Andersson, en svenska. De har sedan den tiden varit sambos. Nu bor de i Söderköping, och har Restaurang Rådhuset.

Vi är många som verkligen uppskattar maten där.

- I Söderköping försöker vi finna en balans till vad som är möjligt att servera. Omställningen till svensk husmanskost har varit stor. Men det är en utmaning i sig.

Bodagen 2014 på Söderköpings Brunn

Äger rum lördag 29 mars kl 11.00-14.00. Utställare inom boende, intressanta föredrag, tipstävling, fritt fika och fri entré. Välkommen till en inspirerande dag för hela familjen!

Köpa boende på Costa Blanca, Spanien?

Seminarium hos Handelsbanken

Söderköping: onsd 23 april, kl 18.00-20.00
Norrköping, Fjärilsg: torsd 24 april, kl 18.00-20.00

Läs mer på www.serander.se

Handelsbanken

Serander

Drottningg 2, Norrköping, 011-12 80 28 • Storg 7, Söderköping, 0121-219 20 Fastighetsförmedling

Obligatorisk anmälan till 011-12 80 28 eller till resp kontor.

Nästa nummer av lilla tidningen utkommer den 24 maj 2014

Bossgårds Begravningsbyrå

10201

Etabl 1876

Prästgatan 6 614 30 SÖDERKÖPING

Egen tillverkning

Ditt proffs på vigsel- och förlovningsringar

GULD MAKERIET

Söderköping
0121-15533

Storgatan 5
Söderköping

Restaurang Rådhuset

0121-10255

Lunchöppet mån - fre 11.30 - 14.00
Kvällsöppet ons - fre fr kl 17.30
Lördagsöppet hela dagen fr kl 12

Prova vår take away, vällagad mat på färsk råvaror till ett kanonpris.
Alla våra menyer finns på facebook.
Vid catering kontakta oss.
Välkomna!

Vår fina Fötter
På Fri Fot
Fotvård 400 kr
Pensionärer 360 kr
Christina Forsman Nilsson • Dipl. Medicinsk Foterapeut
Ågatan 17B, 614 34 Söderköping, 0121-260060
www.påfrifot.se

Bra & Begagnat SECOND HAND

Tis 12-16 ons 10-16
tor 12-18 fre 10-16
lör 10-14

Hagatorget 1 0725-080430
brabegagnatnorrkoping.se
brabegagnat.se
bra.begagnat.nkp@telia.com

Är engagemang och personligt bemötande viktigt för dig?

Välkommen till Geria vårdcentral
Ågatan 53, Söderköping, tel 010-105 92 25
www.geria.se

Vi tar emot patienter från hela Östergötland

Hjälp med nätverksinstallationen?

Vibotec utför arbeten inom el, data, tele, ljud och bild. Vi märker nu av stor efterfrågan på el- och nätverksinstallationer. Du kanske behöver hjälp med installation av nätverk till ditt hem? Kontakta gärna oss för kostnadsförslag. Vi finns i Söderköping men arbetar även på andra orter. Besök vår hemsida för mer information, www.vibotec.se

Välkommen att
höra av dig!

Vibotec

El • Data • Tele
Ljud & Bild

www.vibotec.se
Tel. 0121-77 00 20

Kort intervju med ägarna av Vibotec AB

Vart tog alla bolag vägen?

Vibotec AB är ett familjeägt bolag som ägs av makarna Mikael & Maria Malmqvist. Numera ingår också Nordic Networks Scandinavia och Marias lilla barnklädesbutik Ebba & Alicia Barnkläder.

Micke

- Att vi slog ihop alla företag under ett och samma tak var mest för att förenkla för både oss själva och inte minst våra kunder som undrade vilket bolag vi företrädde idag (skrattar Micke)

Inom Vibotec arbetar vi främst med installations- verksamhet inom el, inredningsteknik för ljud- & bildanläggningar och dessutom som entreprenörer åt Anticimex, där vi installerar grundavfuktare och radon fläktar för villor.

Nordic Networks är mer vårt installations och konsultbolag för IT-installationer, fiberoptik och stadsnät.

Vi märker att efterfrågan på elinstallationer ökar markant så det kändes som ett bra beslut att samla de båda installationsbolagen under ett och samma tak, tillsammans med andra duktiga entreprenörer

inom bygg, måleri, och vvs etc. Här i Söderköping tar vi mer och mer helhetsprojekt då kunderna tycker att det är bekvämt att kunna vända sig till en firma som löser hela arbetet. Jag tror att vår styrka är att vi är ett bolag med en helhetslösning för våra kunders önskemål, säger Micke och fortsätter - jag tror på att 2014 blir ett mycket bra år för vi märker redan att efterfrågan på våra tjänster är mycket större än förra året som var ett riktigt dåligt år för många i vår branch. Ett exempel är vår amerikanska kund där vi fått in bra med jobb och när "Jänkarna" börjar släppa på sin ekonomi så kommer det att avspeglas på den Svenska marknaden också.

Maria

Nu är det Maria som tar över och berättar lite om sin lilla barnklädesbutik. Ebba & Alicia Barnkläder.

- Jag upptäckte detta intressanta koncept när jag var på en visit i Stockholm.

Där finns en butik som tar in begagnade barnkläder och barnartiklar.

Kunden lämnar in sina begagnade kläder som de vill bli av med och vi säljer dessa på kommission, dvs. vi säljer kläderna och ombesörjer allt det praktiska och när varan är såld får kunden tillbaka 40% av försäljningsvärdet. Priset sätts av mig om inte annat avtalas.

Jag tycker själv att iden är lysande för våra barn växer så det knakar och kläderna ser ju knappt använda ut. Kläderna får hänga i butiken i ca 3 månader och om de inte blir sålda så får kunden komma och hämta tillbaka dem eller så skickas de till behövande i Estland via Kooperativdagiset Musikanten.

Lilla My en förtjusande liten butik

I perfekt läge på Hamngatan hittar ni den lilla förtjusande butiken "Lilla My". Innehavaren är Pirjo Svensson. Det är också hon som designat butikens inredning.

Pirjo har ett förflutet som badhushöfd i Norrköping. Men annat lockade. Först satsade hon på eget inom städbranschen. Nu har hon städföretag med anställda.

Pirjo och hennes käraste strövalde ofta omkring i vår vackra stad. De beslöt sig för att köpa ett hus. Tyvärr avled hennes livskamrat hastigt och bostadssituationen blev krånglig.

Emellertid hittade Pirjo en lägenhet i Söderköping just på Hamngatan 4. Dit flyttade hon och när så fastighetsägaren annonserade att en lokal skulle iordningställas vägg i vägg med hennes bostad, tvekade Pirjo inte att hyra lokalen.

En dröm gick i uppfyllelse. Den hade hon burit på länge. Att kunna öppna en liten butik som tillhandahåller det där lilla extra - det där som egentligen inte behövs - men som man ändå vill ha.

Och nog är det en liten mysig butik. Några steg in på gården, vid husets gavel finns entrén.

Intill den har Pirjo skapat en mysig uteplats, där hon vid tjänlig väderlek gärna ser att

kunderna tar en liten vilopaus i shoppandet.

Man bör bekanta sig med butiken. Den är liten, men här hittar man lite udda saker. Sådana som man vill ha själv eller gärna ger bort.

Vidar Jansson

Mysig heminredning
Det lilla extra till hemmet

Hamngatan 4 i Söderköping
Tel. 072-722 92 90
Öppet alla dagar 10-18

Vikbo landet

Lena Grip Börjesson

"Skriver om livet, mitt i livet. Allt som händer, stort och smått. Ser till att hitta glädjen och skrattet i allt som sker, även det obegripliga."

Jag förstod att prästen skulle vara speciell. Det skulle kännas rätt, passa in och allt möjligt.

Ring arbetsförmedlingen tänkte jag, de kanske har någon på lager.

Ärligt, jag visste inte riktigt vad en präst var för något, är inte så bevandrad i den kyrkliga världen.

Jag satt där under köksbordet, hoppades på att de skulle tappa en bit korv, började ana en röd tråd i det hela. Himmel tänkte jag, hur skall det här sluta?

Det började i alla fall med att de släpade runt Matte och mig i varenda tygaffär som fanns.

Smällhet var det, och inte kunde de bestämma sig för vilka tyger de skulle ha i sina bröllopskläder.

Det slutade med naturvitt råsiden både i klänning och skjorta. Foder i samma färg som Saras smycke. Yllecaper i mörkblått, samt skinnbyxor till Björn.

Matte skulle sy alltihopa, jag som avskyr när hon är i syhuset, hon är inte riktigt tillgänglig då.

Ni skulle sett, min Matte är duktig, så fina de blev.

Av tygresterna klippte Sara vimplar, blev ett tag förskräckt, de hade väl inte tänkt att jag och tjockmoppen skulle ha de där kringhalsen? Skulle inte förvänta mig.

Nej, de syddes fast på långa tjärnsnören, sedan band de upp alltihopa i taket på logen.

Vid det laget var virkeshögarna, dammet och spindelväven borta. Stolpar var nedmonterade och elkablar omdragna. Vad de höll på, alla damsugare de kunde hitta gick för högtryck, samtidigt som några sköt upp växthusväv på väggarna. I taket hängde de upp Mattes jätte stora ljuskronor. Dit förpassades också det stora bordet och kistorna som tog upp halva källaren här, de sakerna har hon släpat med sig från Stensvad, de var för "originella" för att göra sig av med. Annars slänger hon det mesta som ligger i vägen, släng skiten, säger hon, ib-

På medeltidsbröllop - med Sune

land får man hålla sig i för att inte åka med.

Längsmed väggarna hängde de massor med stora linbuketter. Den natten de plockade och band ihop

allt gräs, gick det en dunk vin till. Roligt hade de, jag också, det här började bli spännande.

Tjockmoppen tog det hela med ro.

Vad jag funderade över, var vad skulle de sitta på? Skulle de ha bord, eller satt man på golvet på medeltiden och åt med en kniv?

Nej, Björn tog 4-hjulingen och åkte till grannbonden Ruben och köpte höbalar.

De blev sedan stome till alla bänkar och bord, plank hade vi gott om. Björn skruvade och Matte la säckväv över alla bord, på bänkarna la de plädar och fårskinn.

Samma sak vid kyrkan, behövde något att sitta på där. Björn snickrade ihop något som Matte kallade altare och notställ, av vad naturen hade att erbjuda.

Snyggt!

Medeltiden började ta form. De byggde till och med en stupstock, inte för att de tänkte ta livet av någon, utan för "stämningens skull"

Björn sågade till tallrikar ur en stock, Sara slipade, 65 st.

Var lite svettigt där en stund.

Fattade nu, att de skulle äta på de där träfaten, till vilka grannungen Emma skulle baka brödkakor, lika stora

som faten.

Det var så det skulle se ut. Bröden på faten, rökt kött, patéer, korvar, kyckling, syltade kantareller, rödlöksmarmelad och rotfrukter. De skulle äta med kniven och fingrarna, dricka alla olika drycker ur en och samma keramikmugg. Allt från fläderdricka till mjöd.

Det här blir nog bra tänkte jag, tjockmoppen ruskade bara på huvudet.

Präst hade Matte hittat, en ljuvlig liten kvinna vid namn Jennie.

Helgen för gästbudet närmade sig, det mesta var klart, ett visst lugn började lägga sig.

Då kommer Björn. Jag kan inte ha något annat på fötterna än mina röda gymnastikskor.

Trodde Matte skulle få anfall

Du kan väl för helvete inte gifta dig i Å kyrkoruin, i medeltidskläder och röda gymnastikskor???

Fixa det sa Björn.

Tjockmoppen och jag drog. Ni vet det där med, bättre fly än illa fåkta.

Gästerna samlades vid logen, munkar, kungar, drottningar, och allt annat löst folk.

Nu skulle hela härket till kyrkan. Enligt mitt begrip, var det inte medeltid.

John Deere traktor med 2 st balvagnar. Såg roligt ut, titade undrande på Matte,

tidigt som Björn kommer ridande ned genom allén.

När de står där, framför prästen, tar Björn Å kyrkas brudkrona och sätter den på Sara.

(3,6 hg, otroligt vacker, ingen vet var den kommer ifrån, när den kom, eller vem som gjort den.)

Tittar mig omkring och ser att alla gråter, vad nu? Har det hänt något tråkigt?

Tydligen skall man skall gråta på bröllop.

Vigseln var fantastisk, även om jag var orolig för prästen. Hon var inte bara gravid, hon var väldigt gravid. Matte hade tagit med en pall till henne att sitta på, själv hade hon tagit med sin man, även han präst, som reserv. Ifall hon nu skulle börja föda barn mitt i allt.

När prästen och han som läste dikter var klara och ringarna bytta, lyftes Sara upp på hästen, sedan vandrade de till medeltida flöjtmusik bort mot livet.

Kungarna, drottningarna och allt löst folk grät lite till, sedan stoppade Matte in dem i balvagnarna igen.

På logen blev det en härlig fest. Mat och dryck, gycklare och dans. Jag blev helt yr i huvudet.

Inte bara jag, när vi gick hem, sa lillmatte att hon var full som en kastrull.

Vad nu det betyder,

Sune

011-10 75 25

www.all-el.com

Det Lilla Hönshuset

den charmiga gårdsbutiken på Stora Grönhög, Vikbolandet

ÖPPNAR FÖR SÄSONGEN

torsdagen den 10 april kl 14

Vi hälsar våren välkommen med en butik fylld av nyheter

Våra lokala hantverkare och konstnärer är naturligtvis tillbaka tillsammans med flera nya.

Våra öppettider är:

Torsdag och fredag	14 - 18
Lördag	10 - 14
Skärtorsdag	14 - 18

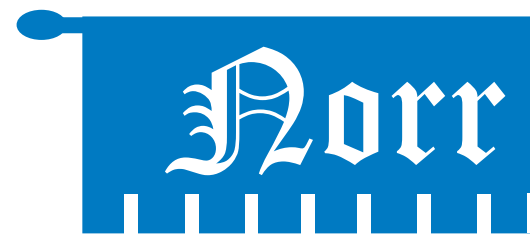
Långfredag, påskafton och påskdagen **10-14**

Varmt Välkomna!
Marie & Ninni
0706-838620
www.detlillahonshuset.se

Färg, butik, måleri, tapeter, lång erfarenhet, pålitlighet, rådgivning, renovering, nybyggnation, **ROT-avdrag,** fasadmålning, stil-tapeter, offerter, färgsättning, **Flügger Färg, Sandbergs tapeter,** Intrade, Midbec, Målaremästare, digitala färgförslag, yrkesskickliga målare

0121-15070

Dina företag

Jag tror på genombrott i år för ekologiska produkter, säger Pelle Arén, Hemköp

Mitt i sommaren förra året tog Pelle Arén, tillsammans med sina kollegor från Hemköp Valdemarsvik, över Hemköps butik vid norra infarten.

Pelle äger även Hemköp på Kungsgatan i Norrköping och Hemköp i Valdemarsvik.

- När den här möjligheten fanns tog jag den. Det finns nämligen samordningsvinster i att äga butiker så nära varandra.

Vi gör nu om butiken i Söderköping så att den blir öppnare. Det är härligt personalen stannade kvar i butiken då de besitter en väldigt stor kompetens

Vi satsar på manuella diskar för ost, fisk och delikatesser. Nygrillade rätter hittar ni också i butiken.

Efter som vi tror på genombrott för ekologiska livsmedel, har vi ett nära samarbete med producenter och leverantörer i närområdet. Östgötamat till exempel. Sänkaldalen också - för bland annat mjölk.

Eklunds chark i Linköping är ytterligare exempel, likaså Skönero Kött i Valdemarsvik.

På det hela taget utökar vi det ekologiska sortimentet för att möta ökad efterfrågan.

När butiken är ombyggd och anpassad med Hemköps färger, nyöppnar vi vecka 14. I samband med detta får hushållen i närområdet många fina erbjudanden.

Läget för butiken är perfekt. Den syns bra vid infarten till Söderköping. Här finns goda parkeringsmöjligheter.

Vi är säkra på att hamna rätt både vad gäller kvalitet och utbud.

Att vara lyhörd för förändringar i konsumenternas inköpsvanor är ett måste. Det gäller hela tiden att anpassa sig efter efterfrågan, säger Pelle Arén, Hemköp.

Vidar Jansson

En gång Beckers-kund alltid Beckers-kund

Hos oss kan du alltid välja mellan ett 60-tal väl iordningställda begagnade bilar

För din trygghet är vi MRF-anslutna

Vi har mer än 50 års erfarenhet

Ditt val av oss vårdas omsorgsfullt

Välkommen till Beckers Bil!

**FÖNSTERREPARATIONER
BILGLAS • UTERUM
BALKONGINGLASNING**

Norrköping Risängsgatan 15
Skärblacks Bergslagsvägen 24
Söderköping Alviksgatan 2
011-100600

www.all-glas.se

Norrköping Söderköping Valdemarsvik
011-265700 0121-12120 0123-10055

**KIRURGI - MEDICIN - FODERRÅDGIVNING
ID-MÄRKNING - ULTRALJUD - VACCINERING
KASTRERING**

Telefontid vard 8 - 9. Jour dygnet runt. Alla djurslag. Drop in onsdagar 17 - 19 för vaccinering och enklare åtgärder (gäller ej Valdemarsvik). I övrigt mottagning efter tidsbeställning.

Söderköpingskjorteln -det äldsta av klädesplagg

Söderköpingskjorteln (i mitten)

På 1980-talet gjordes utgrävningar i hörnet Hagatorget/Skönbergagatan, där nu Swedbank ligger.

På utgrävningens sista dag när man skulle börja fylla igen, hittades ett bylte under en stock. Detta visade sig vara ett tvåfärgat plagg, som senare daterades till ca 1240-talet. Det var ett tunikaliknande plagg som bars av både män och kvinnor i alla samhällsklasser. Kjorteln är hellång och skuren i flera våder. Det är Nordens äldsta medeltida dräktfynd (äldre än Bockstensmannen) och det enda tvåfärgade. Originalen finns på Historiska museet i Stockholm men är tillfälligt utlånat till Östergötlands länsmuseum.

Söderköpings guidegrupp startade en cyckel i början på 2013 i akt och mening att sy upp ett antal (10) kjortlar. Initiativtagare och drivkraft

är vår sykunnige sekreterare Margareta. Med ekonomiskt bistånd från turistbyrån inköptes 30 meter tyg och diverse sybehör. Så började då vår långa resa mot målet, som ännu inte har nåtts.

Vår målsättning var att inviga kjortlarna vid Dick Harrissons besök 1 juni förra året, men med alla motgångar så gick det inte.

Det började med mönsterstrul, som slutade med att vi fick konstruera egna mönster med hjälp av gamla bilder. Så blev det problem med tyget, som visade sig att torrfalla mycket kraftigt. Byte av tyg gick inte heller smärtfritt, det tog lite tid att få hem det rätta, om det nu hade varit rätt alltså. Det visade sig att det blåa och röda inte hade samma kvalitet men det ordnade sig till slut.

Själva sömnaden är inte helt

enkel, 16 mönsterdelar ska passa ihop, av noviser dessutom.

Sedan är det lämplig lokal, det ska vara bra belysning och stora bord, symaskiner tar vi själva med oss. Vi har vandrat runt på flera ställen: Hagaskolan, Gamla gymnasiet, Nyströmska skolan, Gillets sammanträdesrum på museet och till slut nyöppnade Bergaskolan, där hoppas vi att få vara kvar tills dräkterna är klara

Målet är att vi ska inviga kjortlarna 6 april, då väntar vi besök av kollegor från Linköpings guideförening.

Det ska bli trevligt att under en dag visa upp allt vad Söderköping har att erbjuda som turiststad, både historiskt och i nutid.

Bodil Kärmfeldt

3.295:- (Ord. 3.695:-)

Kärcher K5 Premium
8m slang
Inklusive tillbehören på bilden

199:-

International bottenfärg 1l

För båtar upp till 25 knop
Lämplig för gelcoat, trä och stål båtar
Kan påföras upp till 3 månader före sjösättning

299:-

JOTUN träolja 3l

Specialolja för impregnerat trä
Alkydolja/kinesisk träolja

JÄRN • BYGG • FÄRG

Ågatan 4 SÖDERKÖPING Tel. 0121-120 20 www.djurbergs.se

Hemköp

Matbutiken i Söderköping som erbjuder:
manuell Fisk-, Ost- och Delikatessdisk
Salladsbar och Färdiga matlådor
för avhämtning

Din färskvarubutik i Söderköping
Välkommen **Hem** till oss!
Pelle med personal

Hemköp Söderköping 0121-19690
Öppet 8-21 alla dagar

Nästa nummer av lilla tidningen
utkommer den 24 maj 2014

Det blir Mat- och Vintips i lilla tidningen framöver

Det är ett nöje att presentera en ny medarbetare i lilla tidningen.

Mikael Malmkvist är en glad zybarit på 44 år med passion för mat & dryck. Han driver idag företaget ViboTec AB tillsammans med sin hustru Maria, har fyra barn allt ifrån ålderna 3-20 år; så han vet att han lever vissa dagar.

För vinentusiaster är ett medlemskap i Munkskänkarna en självklarhet. Om den underbara världen som döljer sig under det enkla uttrycket "mat & vin" ska han skriva i lilla tidningen - om härliga rätter och därtill passande viner.

Vi lämnar ordet till Mikael

Detta är mitt första Mat & Vin reportage

Vad passar väl bättre än att börja i det som alla vinentusiaster kallar för vinets vagna, Frankrike. Landet som står för passionen, romantiken och inte minst kärleken till mat och vin. Fråga en fransman om deras mat & vin och du hittar genvägen till hans/hennes hjärta direkt, och helt plötsligt kan alla fransmän tala engelska.

I detta reportage tänkte jag dela med mig av mitt recept på en fransk klassiker, Boeuf Bourguignon eller som vi säger en "Böff". Denna mytomspunna franska klassiker har lika många varianter, som det finns franska kockar.

Ursprungligen kommer denna franska husmanskost från Burgund, som är en historisk region i dagens Frankrike och Schweiz. Jag kommer att göra denna rätt efter ett franskt recept från regionen Bourgogne (franska namnet på Burgund) och givetvis med ett bourgognevin som jag rekommenderar till maten.

Detta är en rätt som kräver sin tid och kärlek i köket, så gör den när ni är tillfreds med er själva och har gott om tid, men sörj icke gott folk, det är den helt klart värd.

Tillsammans med pressad potatis och ett rustikt surdegsbröd med hemgjort vitlöksmör kommer era smaklökar att få en njutning, som ni sent kommer att glömma. Njut gärna ett glas gott vin under tiden ni tillagar denna underbara anrättning och låt doft och smaklökar öppna upp en ny matvärld för er. Var inte rädd att experimentera med örter och kryddor efter eget behag för som sagt, det finns inget som går upp mot en fantasifull matentusiast.

Som dessert kommer ett recept på en Tarte Tatin, som också denna är en fransk klassiker, äppelkaka i gjutjärnsanna. Tillsammans med en klick vaniljgrädd och en liten avec i form av en calvados får denna dessert åtminstone mina smaklökar att slå volter.

Calvados, denna gudomliga äppeldryck, har fått sitt namn av ett spanskt fartyg, San el Salvador, som år 1588 gick på grund utanför Normandies kust. Fartyget slogs i spillror, vilket fransmännen firade med ett fylleslag. Lättade i själen

Har ni stubbar som ska bort?

0730-595080

Ring Bottna Stubbfräsning AB,
vi finns tillgängliga varje dag
året runt. Tel: 0730-595080 eller
Mail: info@bottna-stubbfras.se
Vi har även samarbete med
Yrkesarborist Öst för lätta och
avancerade trädfällningar.

och om foten firade man med sin älskade äppelsprit. Salvador muterade till Calvador och blev i folkmun Calvados och drycken fick därav sitt namn. I hemprovinsen Normandie växer det inga druvor men desto mer äpplen och päron, så denna ädla dryck blev ett naturligt val för fransoserna i denna region.

Calvados i sin enkelhet: Gyllene bärnstensfärg, inbjudande äppelaromer, liten karamell- och vaniljton. Château du Breuil artikelnr. 247, pris 329 kr.

Vinet som jag kommer att använda både i och till maten är en bourgogne, Couvent Des Jacobins 2010. Artikelnr. 5283, pris 125 kr. Druvsort: Pinot Noir, en druva som har tydliga toner av röda bär så som röda vinbär, hallon och körsbär och ett uns av örtighet.

På kullarna i Côte d'Or växer denna blåa druva. På granitprydda bäddar i de vackra sluttningarna som får den mest hängivna naturälskaren att häpna, är det inte så konstigt att denna druva kan sträcka lite på sig och få stoltsera som en av de mest exklusiva i sitt slag.

Ingredienser för 6 - 8 personer:

Boeuf bourguignon

800 g högre
200 g rökt sidfläsk
300 g färska champinjoner, halverade
200 g stek lök eller pärlök
1 msk tomatpuré
1 l rött vin (kraftigt)
2 lagerblad
4 kvistar färsk timjan
2-3 msk koncentrerad kalvfond
Maizenamjöl
½ kruk persilja för garnering
Vitlöksmör
150 g rumstempererat smör
½ kruk persilja
10 blad färsk basilika
2 vitlöksklyftor
50 g riven stark hårdost (här använder jag Peccorino)
salt & svartpeppar
surdegsbague eller bröd efter eget tycke och smak

Börja med att skära köttet i lagom stora bitar ca 3x3 cm och behåll gärna fett kvar på köttet. Det ger en bättre smak på grytan.
Fräs köttbitarna i mycket het panna och i smör till dess de fått en fin yta. Lägg sedan över dessa i en gjutjärnsgröta. Tärna fläsket och behåll svålen hel. Fräs i panna och ta upp fläsket med hålslev och lägg ner tillsammans med köttet.
Fräs nu löken och svampen i fläskfettet tills de fått en fin färg lägg sedan dessa åt sidan.
Hacka 2st lökar och tillsätt dem i grytan med köttet och fläsket och slå på vin så att det täcker köttet. Tillsätt nu också fonden och låt detta sjuda i ca 3 timmar på svag värme, tillsätt mer vin efterhand. Nu är det dags att tillsätta löken och svampen och låta de sjuda med i ca 15 min.
Smaka sedan av med salt, peppar, och tomatpuré. Red av grytan med maizenamjöl till önskad tjocklek.
Vitlöksbröd
Blanda alla ingredienser till smöret och bred på brödet
Gratinera brödet i mitten av ugnen i ca 225 grader tills det fått fin färg.
Servera grytan med pressad potatis och väldoftande vitlöksbröd.

Tarte Tartin

- 8 st syrliga äpplen
- 100 g smör
- 0.5-1 dl farinsocker/råsocker
- 2msk ljus sirap
- 1 tsk färskpressad citron

Smördeg

- 2,5 dl mjöl
- 100 g smör
- 2-3 msk kallt vatten
- 1 tsk farinsocker

Börja med att blanda mjöl, socker och smör tills det blir gryntigt, tillsätt kallt vatten och arbeta snabbt ihop en fin deg. Låt den vila i kylskåp i ca 30min.

Dela äpplena i klyftor och ta bort kärnor och kärhus. Smält ihop smör, socker och sirap på svag värme i en gjutjärnsanna och stek äpplena ca 10 min. Tillsätt citronsaften och ställ pannan åt sidan och låt den vila i 20 min.

Kavla ut smördegen på mjölat underlag och täck pannan med degen och fortsätt att tillaga den i ugnen i 225 grader i ca 30 min.

Ta ut pannan och skär längs kanterna. Lägg ett fat som lock över pannan och vänd hela paketet försiktigt. Låt "tarten" vila en stund innan servering.

Servera med vispad grädd som du smaksatt med en vaniljstäng och lite vaniljsocker.

Härmed önskar jag er en välsmakande måltid i gott sällskap och glada skratt.

Skål bröder & systrar!

Mikael Malmkvist

Medeltidscentrum i Söderköping har fått pengar från Arvsfonden för att driva ett projekt tillsammans med FUB, Särskolan, Sofies Gård och Vetenskaparna. Projektet, med arbetsnamnet "Installationen Ylva och Toste", handlar om att ta tillvara barnens funderingar kring hur det var att leva på medeltiden och sedan omvandla detta till en interaktiv installation.

Under flera veckor har barnen och ungdomarna arbetat med medeltiden på olika sätt. De har dansat, ritat, hittat på berättelser, gått en medeltida stadsguidning, tränat på teater, provat och sytt kläder m.m. Efter alla förberedelser har konstnären Mimmi Tollerup hållit workshops med alla inblandade barn och ungdomar. Tillsammans med dem har Mimmi bl.a. skissat upp medeltida miljöer på ett stort papper utifrån barnens intressen och idéer. Dessa skisser och de funderingar från barnen som fångas upp under projektets gång kommer att ligga till grund för resultatet av projektet.

Mimmi kommer därefter skapa illustrationer som ska användas till installationen. Tanken är att installationen ska bli en medeltida miljö som barnen kan "stiga in" i och där de kan påverka det som händer med hjälp av sina egna rörelser. Den interaktiva delen i installationen kommer att skapas av programmeraren Elias Furuheden.

Installationen ska vara klar någon gång i början av oktober. Därefter kommer alla skolelever i Söderköping ges möjlighet att arbeta med installationen. Så småningom kommer också allmänheten att få sin chans.

Arbetet med detta projekt kommer att fortsätta ytterligare ett år. Installationen ska även då användas av skolklasser och allmänheten. Vi kommer att jobba vidare med utveckling av installationen och fundera på hur den kan byggas ut så att det pedagogiska värdet ökar. Vi kommer också jobba med hur man skulle kunna använda denna typ av installation som en ny pedagogisk metod även i andra ämnesområden än just medeltiden. Alla de erfarenheter och kunskaper vi samlar på oss under arbetets gång kommer vi att dela med oss under seminarier och via vår blogg.

Du kan följa arbetet i projektet i vår blogg: ylvaochtoste.wordpress.com

Jill Rogheden, projektledare
Fotograf: Johanna Finér Tegnér

Barnen i Söderköping tar medeltiden till framtiden

© 2013 Bombardier Recreational Products Inc. (BRP)

brp.com
can-am.se

can-am

BRP

OUTLANDER™ 500 DPS™

Vår populäraste modell som passar nybörjare lika väl som proffs!

👍 **BÄSTSÄLJARE MED STARK V-TWINMOTOR & EFFEKTIV MOTORBROMS, GJUTNA ALUFÄLGAR, TRESTEGSSERVO**

TERRÄNGMODELL
68.900:-
Ca.pris ex. moms
86.125:- ink. moms

POWERED BY **ROTAX**

Nu har vi flyttat!
Välkommen att besöka oss på Albogaleden 2 i centrala Söderköping

ATV & FRITID
www.atv-fritid.se

Fyrhjulsspecialisten
Albogaleden 2 · Söderköping 0121-420 66
Öppet: Mån-fre 9-17 · Lör 10-14

BRANSCHREGLER SÄKER VATTENINSTALLATION

Rötservice.se
Installationer och försäljning
0121-10 100

Vår badrumsutställning växer vidare

Vi har kompletterat vår utställning med Hafa badrum, nya kampanjbidanden varje månad. Kom gärna in till oss och jämför priser.

Funderar ni på att renovera ert badrum hjälper vi till med hela projektet. Ett badrum - en kontakt!

Öppettider
Må-tor 10-17
Fre 10-15
el enl ök per telefon

Varmvattenberedare
Vi monterar beredare 15-300 liter för villa och fritidshus.
Ring och boka din installation

Nyttja ROT-avdraget!
50% avdrag på installationskostnaden
Upp till 50.000:-

0121-10 100
Rörservice AB
Virkesgatan 6
Söderköping

Satsa på värmepump från Thermia i vår
Prata med oss så hjälper vi Er

Thermia Värmepumpar

Rörservice BUTIK - UTSTÄLLNINGSHALL
Rörservice ENERGI-CENTER

Ramundermarken & en dag för barnen

Snart är det dags för årets Ramundermarken, första söndagen i maj! Det är ett av Lions Clubs stora insamlingsstillfällen under året, vid sidan av Julmarknaden och Modevisning höst och vår.

Då "ockuperas" stadskärnan av "knallar" som bjuder ut allt från lädervaror, hantverk, kläder till loppisfynd. Många av stadens affärer flyttar sin verksamhet utanför butiken, Lions slår upp sina bodar vid Rådhusbron med lotterier och korvgrillning. Med Tuff-tuff-tåget kan man ta sig runt staden, gammal som ung! På Hagatorget roar sig barnen i karuseller, gungor och hoppborg.

Kl 10 blir det invigning på Rådhusorget med musik av Ramunderblecket. Under hela dagen kommer det att bjudas underhållning av musiker, dansgrupp, skolklasser från Söderköpings kulturskola och gruppen Unibox. Vid Räddningstjänsten på Ågatan demonstreras brandbilar, ambulans och polisbil.

Redan i mars startar försäljningen av lotter till det stora spännande Ank-racet i ån. Många av handlarna som ingår i Stadskärnegruppen tillhandahåller också "Anklotter".

Klockan 15.30 tippas de numrerade ankorna i vid

spången intill S:t Laurentii kyrka och ankorna tar sig sedan mot Rådhusbron, forcerar kurvan vid Fisktorget och går i mål vid nästa bro. Fina priser utdelas till de vinnande ankornas "sponsorer".

"En dag för barnen"

Från och med i år ingår Lions i ett samarbete med Stadskärnegruppen, som anordnar "En dag för barnen" den 24 maj. Lions Tuff-tuff-tåg kommer att ringla fram och alla barn åker gratis. Lions grillar korv och hamburgare.

På Rådhusorget kan man gå in i ett katastroftält, den typ av tält som Lions skickat iväg både till det tyfondrabbade Filippinerna och till Syrisk flyktingläger. Där kommer också att finnas mera information om vad Lions gör lokalt, nationellt och internationellt.

Modevisning ordnas av Lions den 10 april i Drothems församlingshem.

Årets vårsamlingar går till att stödja barn- och ungdomsprojekt lokalt.

Sveriges Lions motto: För samhällsansvar och livskvalitet

www.LionsClubSoderkoping

Situationen för Söderköpings handlare har ibland beskrivits som en katastrof

Målmedveten vilja och långsiktigt arbete kan vända trenden

Att många av vår stads affärsidkare tappar kunder är allom bekant. Det är stora affärscentra som lockar kunder. Vi har dem in på knuten. Oftast finns "allt under ett tak". Lätt att hitta, lätt att parkera. Brett utbud.

Kunderna i Söderköping anses inte trogna sina egna affärsidkare. Butiksägarna känner sig svikna, sägs det.

Låt oss titta lite närmare på förutsättningarna för affärslivet. Så vitt jag kan se, så kan man i stort säga att det finns yttre och inre förutsättningar. De yttre förutsättningarna kan en affärsidkare bara i li-

ten mån påverka. De är så att säga givna på förhand. Staden, affärs-gatan och butiken ligger där den ligger.

Bara i viss utsträckning kan andra än affärsägaren påverka situationen. Jag tänker på hjälp från kommunen i form av tillståndsgivning, parkeringsmöjligheter och annat som så att säga kan underlätta för butiksägaren. Att "kratta manegen" för affärsmöjligheter, menar jag.

I viss utsträckning kan också affärsägarnas sammanslutningar ta initiativ till gemensamma åtgärder. Även dessa kan bara delvis vara till hjälp.

Det som till sist är helt utslagsgivande för framgång är en vinnande affärsidé. Utan en sådan lär framgången utebli. Till en framgångsrik affärsidé hör också förmågan att vara lyhörd för förändringar och att snabbt anpassa sig till dessa. Affärsidén måste ideligen utvecklas i takt med förändringar i den miljö man verkar i.

Utvecklingen går mot att konsumenten köper basvaror i köpcentra. För att få kundströmmen åter gäller att på något sätt bli unik. Något som gör att kunder finner det attraktivare att handla i små butiker. Låt vara att det inte

går att konkurrera med lägre priser, men det måste upplevas så positivt att kunden, trots ett högre pris, föredrar den lilla butiken.

Här finns ett helt register av åtgärder att titta på t ex.: Service, närhet, miljön i butiken, varuutbud, kvalitet, kampanjer, möjlighet att ge kunden en "vinna-vinnasituation" genom samarbete med andra aktörer, öppettider anpassade till kunders önskemål och kundtillströmningens variationer under året och inte minst att man klart "nischar" sin verksamhet - blir unik helt enkelt. Det ska vara attraktivt att göra

sina inköp i butiken. Så attraktivt att till och med långväga kunder vill komma för en totalupplevelse.

Visst kan man lägga många andra aspekter på företaget men jag begränsar mig till detta.

Att ändra inriktning tar tid. Det är ett långsiktigt arbete. Men arbetet behöver skyndsamt påbörjas. Tiden är också dyrbar i sammanhanget.

Mellan myndigheter/kommun och näringsliv finns numera en näringslivssamordnare - Barbro Mellqvist. Hon är känd för att få saker att

hända och är en person man med förtroende kan vända sig till i just ärenden som rör samarbetet med myndigheter och kommunen.

Hjälp med att utveckla en affärsidé finns också. Även här kan Barbro ge råd om vart man kan vända sig.

Situationen för Söderköpings handlare har ibland beskrivits som en katastrof. Även om vi ännu inte är där, så är det klokast att göra något positivt av situationen. Medan tid är.

Vidar Jansson

Ny konst till Björkhagaskolan

totala utförandekostnad är 210 000kr. Hon beskriver sin idé utifrån djurens nyfikenhet. I hennes konstnärskap gestaltar hon ofta djur som agerar på ett mänskligt sätt. Spännande möten mellan djur som vanligtvis inte går ihop menar hon gestaltar vänskap över gränser. Djuren visar möjligheten att se bortom olikheterna. Hon gestaltar denna ursprungliga nyfikenhet till exempel i mötet mellan den utrotningshotade gorillan och fjärilen. De är egentligen lika sköra båda två. Styrkor och svagheter menar hon syns inte alltid utanpå. Verket kommer att bestå av flera delar. Dels en rund relief som visar mötet mellan den utrotningshotade gorillan och en fjäril, lika sköra båda två, dels ett livets träd som slingrar sig upp längs med hisschaktet, som binder ihop och är synligt från alla tre våningsplanen. Livets träd symboliserar det gemensamma ansvar vi har att ta hand om vår jord och varandra. Kunskapen om vårt ursprung är en viktig pusselbit för att utbilda och inspirera barn. Konstnärens förhoppning är att det ska inspirera till möten men också kunna användas i undervisningen. I trapphuset kommer också fjärlens livscykel att gestaltas. På våning ett kommer man att kunna se ägg och larv, på våning två puppan som kläcks och slutligen på våning tre ser man fjärlarna svärma. I trapphuset kommer elever och besökare i skolan också att träffa på oväntade möten i form av fristående smådjur. Förhoppningen är också att verket ska stärka ett engagemang för djur och miljö.

Linda Staaf

Under hösten 2013 utlystes ett konstnärsuppdrag i samband med ombyggnationen av Björkbackenhuset på Björkhagaskolan i Söderköping. Bakom uppdraget stod Information och kultur i Söderköpings kommun och vinnare blev konstnären Ann-Charlott Fornhed och hennes skissförslag *Ursprunglig*. Konstnären Ann-Charlott Fornhed är född 1965 och bosatt i Bromma. Hon arbetar som skulptör och grafisk formgivare till vardags och har tidigare gjort ett stort antal offentliga uppdrag på olika skolor och sjukhus runt om i Sverige. Bland annat Skolstaskolans skolgård, Enköping 2013, Källängens förskola, Nacka kommun 2011, Ångskolans skolgård, Sundbybergsstad 2010 och Karolinska Sjukhuset Huddinge 2007. Den nya konstnärliga ge-

staltningen kommer att vara placerad i Björkbackenhusets nybyggda trapphus och klar för invigning i samband med skolstart hösten 2014. En referensgrupp bestående av både representanter från Information och kultur samt Björkhagaskolans lärare och elever har varit med i processen från start.

Professionellt verksamma konstnärer intresserade av offentlig gestaltning uppmanades att skicka in intresseanmälningar under hösten 2013. Tre konstnärer, Anna Jarnestad, Ann-Charlott Fornhed och Erik Wennerstrand, valdes ut för att göra skissförslag. Det vinnande förslaget *Ursprunglig* av Ann-Charlott Fornhed är ett lekfullt skissförslag på temat "Upptäck världen". Materialet är skuren och gjuten aluminium och uppdragets

Skolungdom i Sankt Anna har hävat och studerat

I vårt tema Vatten inom Grön Flagg som Håll Sverige Rent står för har vi i åk 4-5-6 jobbat med både biologi och kemi. Vi har hävat i Kalvholm under augusti och september och därefter forskat om de vattenlevande djur som vi lyckades häva upp. Vi tog även med oss några hinkar med vatten och djur som vi hade i vårt stora akvarium under några dagar innan de fick följa med ner till vattnet igen. Vi har haft ett samarbete med Vetenskaparna på Nyströmska skolan med Peter Lindström i spetsen. Vi hävade i Söderköpings å och kunde göra jämförelser med de djur som vi hävade vid Kalvholm. Vi har studerat vattenlevande djur i stero-lupp och i mikroskåp, både på Nyströmska och hemma på skolan. Alla forskningsarbeten med ritade bilder har vi ställt ut i Skvallernöten. I ämnet kemi har vi tagit vatten-

prov och mätt pH-värden. Vi kunde konstatera att vattnet vid Kalvholm mår ganska bra. Även här kunde vi göra jämförelser med Söderköpings å eftersom vi tog med vattenprover när vi var på Nyströmska. Vi har läst och arbetat med surt och basiskt och experimenterat med surt/förorenat vatten och kalk. Samarbetet med vetenskaparna har givit oss chansen att utöka experimenten med bland annat ämnen som vi inte har på skolan.

I åk f-2 har vi hävat smådjur i branddammen under flera tillfällen under hösten. Sedan forskade vi tillsammans om alla djur vi hittat. Vår utställning finns i skvallernöten också. I kemin har åk f-2 arbetat med vatten i fast, flytande och gasform. Det har blivit många experiment och alla har ritat och skrivit till dem. Vi har också läst berättelser om fast, flytande och gasform och läst om atomer i en saga. Mycket fokus blev det på att lära känna vattenmolekylen H₂O, som eleverna gärna symboliserade med hela kroppen.

Kommentarer från representanter ur varje klass på elev och miljörådets möte i december om arbetet med tema Vatten så här långt:

- Kul arbete
- Roligt att forska
- Spännande med surt och basiskt
- Intressant att få veta om smådjur och hur de lever
- Kul att kunna kemiska tecken för olika ämnen
- Roligt att andra kan se våra forskningsarbeten i Skvallernöten.

Annika Hassel

Familjecentralens BVC i Söderköping visar sjukhuslådan för nyfikna barn

Under våren har Familjecentralen i Söderköping varit med på en av biblioteket Stinsens välbesökta, "barnsliga lördagar".

Familjecentralens BVC i Söderköping var på plats med sjukhuslådan. Barn nyfikna på sjukhus fick under lördagen leka med olika sjukvårdssaker ur sjukhuslådan, såsom stetoskop, bandage, plåster och leksakssprutor. I leken kan barn bekanta sig med dessa saker förebyggande inför eventuella kommande läkarbesök. Sjukhuslådan finns annars på Familjecentralen & är tillgänglig att leka med vid behov.

Familjecentralen ordnade med pysselhörna där barnen kunde leka med hemgjord trolldeg, som man fick också kunde få recept på med sig hem. Familjecentralens pedagoger gav även tips på hur man tillsammans med sitt barn kan skapa konstverk.

Våren har kommit

Nu vårsolens strålar, mot jorden sig sänker
väcker till liv och värme oss skänker.
Det porlar i bäcken och kvittrar i snåret
vad vi har längtat det sista halvåret.

Lärkan i skyn sina drillar slår
allt känns så lätt och så bra som man mår.
Uti naturen det börjar att knoppas
det sprudlar av liv och vi kan nu hoppas.

Tänk att åter få höra fåglarnas sång
en lycka som känns efter vintern så lång.
På marken små sippor, som vi nu ser
ett under så stort, är allt det som sker.

Birgitta Svensson
Granliden

Foto:P.Knutson

En dag för barnen 2014

Lördagen den 24 maj mellan kl.10 och 16 bjuder föreningen Stadskärnan in till "En dag för barnen" i Söderköping. Syftet med "En dag för barnen" är att ge alla barn möjlighet att få prova på aktiviteter och ha kul utan kostnad. Föreningen Stadskärnan arbetar nu med att hitta sponsorer, söka bidrag och färdigställa programmet. I år är fler organisationer med och stöttar evenemanget vilket är till stor glädje för föreningen Stadskärnan. Lions club är en av organisationerna som hjälper till, både ekonomiskt och med det praktiska arbetet.

En dag för barnen

Massor av skoj

"En dag för barnen" bjuder på aktiviteter och upplevelser både för stora och små. Några exempel på aktiviteter som erbjuds är; barnteater, skattjakt, ridning, hoppborgar, ansiktsmålning, fisketävling, tennis, bowling och fiskedamm. På torgen blir det underhållning med Mojje, Piraterna från Peking och dans med flera grupper. För mer information se, www.isoderkopring.se

Susanne Carlsson, Föreningen Stadskärnan
i Söderköping

Emil Friis
emil_friis@hotmail.com

Minns ni Niklas Hedenström? För många år sedan hörde ni med stor sannolikhet talas om honom och hans resor runt om på jorden. Än idag är Niklas en aktiv överland-människa.

Många resor har det blivit efter hela 27 år med intresse för att upptäcka delar på vårt jordklot. Hittills har han besökt 54 olika länder och fler kommer det bli.

Det land som lockar mest av allt är Indien. Där har han varit flera gånger under längre perioder ofta under vinterhalvåret. Senaste gången Niklas var i Indien liftade han, åkte buss och tåg hela vägen till och från Indien. En annan gång åkte han bil tur och retur, och han har även åkt Jeep hem en gång. Det roligaste tillfället var då han köpte en Royal Enfield-motorcykel. Med den motorcykeln tog han sig även då hela vägen hem till Sverige och använde solen som navigering. Den fantastiska resan finns även som bok med mycket intressant text och härliga bilder. Boken heter "På klassiska Royal Enfield från Indien till Sverige".

Ett annat hett ämne Niklas pratar om är Västafrika. Även där har han varit många gånger under sin karriär som resenär. Färdmedel dit har varit dels flygplan, men även motorcykel. Att lifta från land till land i Västafrika går naturligtvis också bra!

Många människor runt om oss har lätt för att döma hela Afrika som en farlig plats, men så är inte fallet. Niklas har aldrig råkat ut för några faror i afrikanska länder, nästan aldrig i alla fall. Det

är snarare tvärt om! Människorna är där vänliga och hjälpsamma.

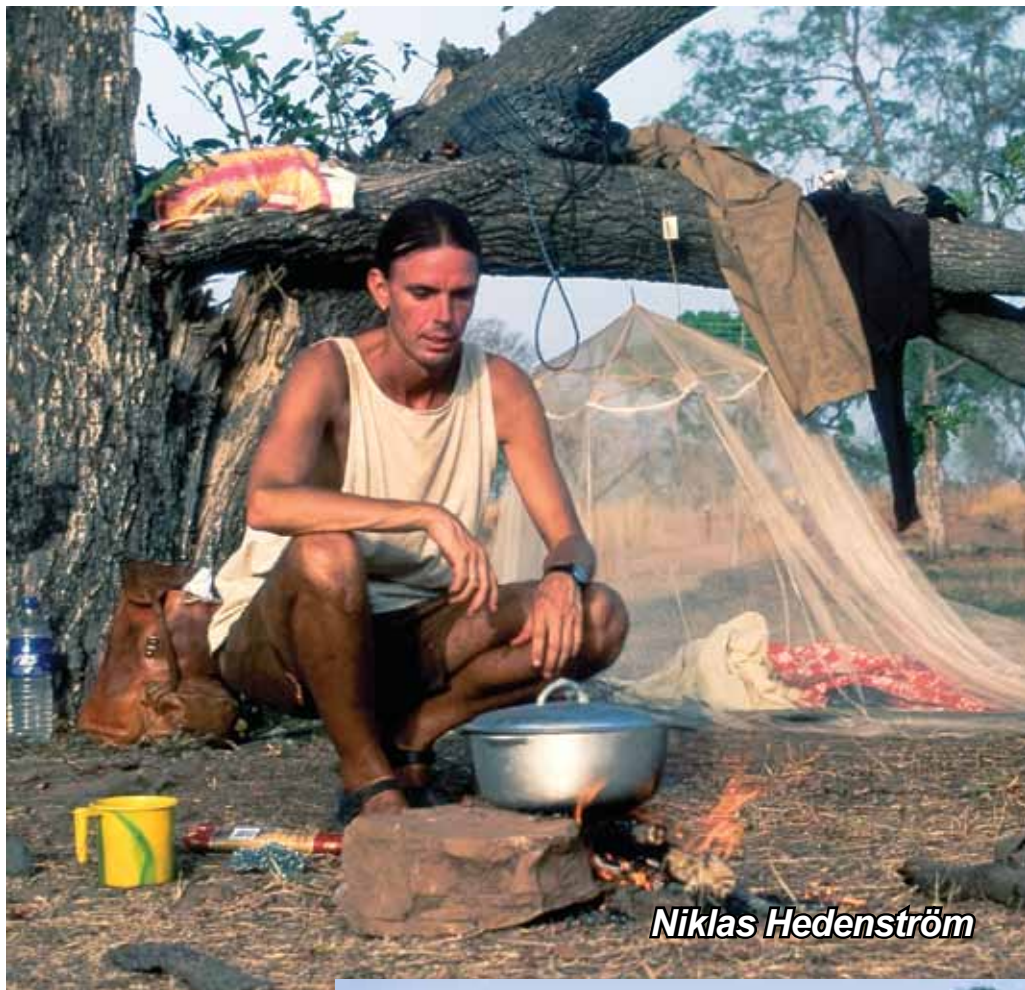
Däremot ska man akta sig för djur som finns på många platser i Afrika. Åtskilliga livsfarliga djur lever både på land och under vattenytan. Det kan Niklas intyga: En vacker dag i Elfenbenskusten när han är ute och paddlar kanot i Comoeflo den med två afrikaner från byn, får de från kanoten syn på flera flodhästar, som de håller noga koll på. Plötsligt försvinner en av flodhästarna under ytan och Niklas blir fundersam på vad som komma skall! Efter ett ögonblick smäller det till under kanoten, då flodhästen går till attack. Kanoten slår runt och alla i den ramlar i vattnet. Snabbare än kvickt lyckas alla simma upp till tryggheten på land. Direkt när Niklas kommer upp på en höjd, upptäcker han att en orm, en grön mamba, slingrar längs fötterna. Byborna varnar även för leopard i området när de ger sig av tillbaka till byn. Otroligt nog klarar sig Niklas och de andra helskinnade hela vägen till byn där de tänker tillbaka på vad som just hänt.

Från första början startade intresset för resor på bussen mellan Norrköping och Söderköping. Där satte han sig av en slump bredvid en "grannkamrat". De pratade med varandra och hon frågade om Niklas ville följa med henne till Kina en vecka senare. Naturligtvis ville han det. Utan att fundera gick Niklas till arbetsgivaren och sade upp sig någon dag efter teråt för att kunna resa.

- Resan blev av och de båda åker tåg hela vägen till Kina.

- Vill du följa med?

Emil Friis

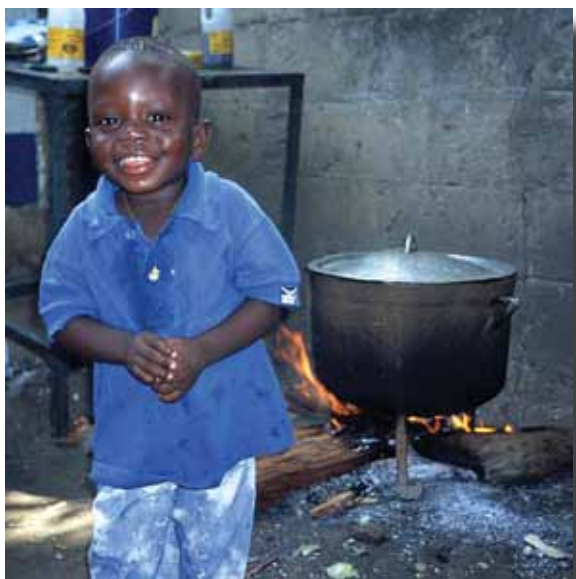
Niklas Hedenström

Hemma bra borta bäst

Den här gången var Niklas bortrest i åtta månader innan han återvände hem.

Resan i Kina och kringliggande länder gav mersmak. Det var den första resan, men absolut inte den sista. Väldigt många resor har det blivit genom åren och ni har fått läsa om några av dem. Livet erbjuder så mycket för den som vill. Alla borde ibland prioritera sitt privatliv före arbetsliv precis som Niklas! Jobba gör du ändå så mycket och vad får du personligen ut av det? Jo, en lön som räcker till hyra och TV-licens!

Vad händer närmast för Niklas? En bilresa från Sverige ned i Europa och genom Västafrika hela vägen till Ghana. Som medresenärer på den resan har han mig, Emil Friis och min sambo Tilda Holm. Ytterligare ett fordon finns till förfogande ifall vi blir fler på resan, som bär av i höst.

Under korkeken i gamarnas paradisi

Yvonne Bäckstedt

Monfragüe - nationalpark i nordvästra Spanien - en verklig pärla för fågelskådare, där man fortfarande kan hitta några av de mest värdefulla och spektakulära fågelarterna i Europa

Extremadura är en av de mest omfattande bäst bevarade miljöer för medelhavs växter i Europa, ett utomordentligt vackert landskap med en stor mångfald av livsmiljöer som bildats genom omvandling av medelhavsland, som ger skydd till mer än 300 fågelarter. En verklig pärla för fågelskådare, här kan man fortfarande hitta några av de mest värdefulla och spektakulära fågelarterna i Europa. Regionen erbjuder ett fascinerande historiskt och kulturellt arv med oändliga möjligheter.

Vi rekommenderar en resa till Monfragüe nationalpark, nästan 18.000 hektar, väl bevarad natur. Monfragüe är nationalpark sedan 2007 och erbjuder en balans mellan turism och skyddad miljö. Här finns många aktiviteter att välja på. Vandringsleder för alla nivåer, guidade turer med bil eller avancerade vandringar för de mer äventyrliga. Detta är ett av de områden som har störst antal gåsgamar, pilgrimsfalkar, grågamar, örnar och berguvar. Vatten spelar också en avgörande roll i parken - floden Tejo och dess biflod Tiétar skapar idylliska landskap. På flodbankerna hittar man skarvar, kungsfiskare och andra arter av sjöfåglar. Denna fauna, tillsammans med ängar och ekskogar utgör Monfragüe nationalpark. En unik tillflyktsort och en oförglömlig upplevelse.

Grågäm (Aegypius monachus), i äldre litteratur även benämnd munkgäm är en rovfågel som tillhör gruppen gamla världens gamar och som förekommer lokalt i södra Europa, södra Asien, Kina och Tibet. Grågämen tillhör familjen hökfåglar.

Den är helt brunsvart, blir 100–110 cm lång, har ett vingspann på 250–295 cm och är därmed Europas största rovfågel.

På 1970-talet var Grågämen utrotningshotad på grund av lantbrukets utbredning och gifter i kadaver som lades ut till vargar och rävar för att minska rovdjursstammen. Detta känns bekant, vi hade samma situation i Sverige med havsörnarna vilka drabbades av miljögifter. Ett omfattande miljöarbete och inrättande av nationalparker har gett resultat, idag ökar antalet grågamar igen. 2013 räknade man ca. 1000 häckande par i Spanien. Gåsgämen har en snabbare tillväxt och är relativt vanlig idag, cirka 10000 häckande par i Spanien.

Gamar är mycket effektiva renhållningsarbetare, 50 gamar fixar ett får på 30 minuter, bara skelettet kvar.

Den vita storken häckar överallt i och omkring städer och byar. Hundratals par har intagit staden Cáceres. Man ser dem på alla höga byggnader, elstolpar, konstverk och vägs skyltar. Kyrkans klocktorn är fullsatt..! I utkanten av Malpartida de Cáceres häckar storkarna på klippor vilket är mycket ovanligt, men vad gör man när det råder svår bostadsbrist...!

Vår resa till Extremadura kommer att bli en film så småningom. Vi vill gärna göra reklam för detta unika område i Spanien, det är det väl värt!

Text & bild: Yvonne Bäckstedt
I samarbete med Filmhuset
Christer Wastesson AB
www.filmscan.se

